საქართველოს რესპუბლიკა

ელექტრონული ვერსია იხილეთ
sakresp.ge

გამოდის 1918 წლიდან ● ფასი 1,5 ლარი

№79-80 (10082-10083) 2026 წლის 25 ივნისი, ხუთშაბათი

იხ. 4 გვ.

იაფ-ფასიანი ფარსი,

ანუ, კიდევ ერთხელ სიძულვილის ენაზე

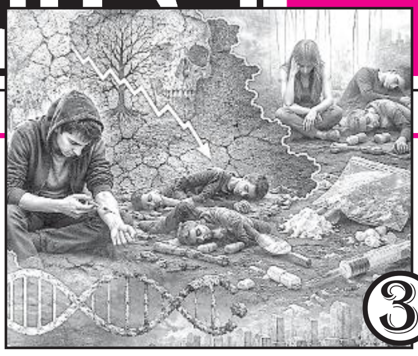

3

„საავთიაქო ნარკომანიის“ ღორმუცელები

ნანუკა და თინა დაშლილი „ხერხემლის“ ნანგრევებზე

5

მიშას „ამორძალები“

14

„მარკოზამ“ პარიზი აიღო

...ეს ღვთისმგმობელი ომიც არის!

იხ. 6 გვ.

თავის ქება კიტრადა ღირს!..

იხ. 12 გვ.

ვნახოთ, ბოლოს ვინ გაიცინებს!

თქვენ რა გჭირთ, ცოდვის შვილებო!

იხ. 8 გვ.

22 ივნისი იყო სამი დღის წინ! ასაქს არა აქვს მნიშვნელობა, ჩვენი ქვეყნის მოსახლეობის ნორმალური ნაწილისთვის, □ 1941 წლის 22 ივნისი, „დიდი სამამულო ომის“ დაწყების დღეა!

ვებგვერდი: WWW.SAK.GE ელ.ფოსტა: SAK@SAK.GE

გაეროს ფორუმი

ჩვენს ინსტიტუციურ რეფორმებსა და ეკონომიკურ პროგრესს შორის მტკიცე კავშირი არსებობს!

ძლიერი ინსტიტუტები, ეფექტიანი მმართველობა და ხარისხიანი საჯარო სერვისები ქვეყნის მდგრადი განვითარების აუცილებელი პირობაა, ამ მიზნის გათვალისწინებით, საქართველო 2015 წლიდან, ევროპული საჯარო მმართველობის პრინციპების შესაბამისად, თანმიმდევრულად ახორციელებს საჯარო მმართველობის რეფორმას, – ამის შესახებ საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა **ირაკლი კობახიძემ** საჯარო სერვისების გაეროს ფორუმზე სიტყვით გამოსვლისას განაცხადა.

„საჯარო მმართველობის რეფორმის ერთ-ერთი ყველაზე წარმატებული შედეგია იუსტიციის სახლების მოდელი, რომელიც წლების განმავლობაში მოქალაქეზე ორიენტირებული საჯარო სერვისების მიწოდების გამორჩეულ მაგალითად ჩამოყალიბდა. დღეს ქვეყნის მასშტაბით ფუნქციონირებს 127 იუსტიციის სახლი, სადაც მოქალაქეებს ერთ სივრცეში 500-ზე მეტ საჯარო და კერძო სერვისზე აქვთ წვდომა. ამ მიმართულებით მნიშვნელოვანი ნაბიჯი იყო მუნიციპალური ელექტრონული სერვისების ერთიანი სისტემის დანერგვაც, რომელიც უკვე 63 მუნიციპალიტეტში ფუნქციონირებს. შედეგად, მოქალაქეებსა და ბიზნესს ქვეყნის სხვადასხვა რეგიონში ადგილობრივი თვითმმართველობის სერვისებზე წვდომა როგორც დისტანციურად, ისე „ერთი ფანჯრის“ პრინციპის საფუძველზე აქვთ“, – განაცხადა პრემიერ-მინისტრმა.

როგორც ირაკლი კობახიძემ აღნიშნა, მოქალაქეზე ორიენტირებული საჯარო სერვისების განვითარებაში მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მომსახურების სააგენტოს, რომელიც მოქალაქეებსა და ბიზნესს ასამდე სერვისს სთავაზობს და წარმოადგენს თანამედროვე, ეფექტიან და საერთაშორისო სტანდარტებზე დაფუძნებულ მომსახურების მოდელს.

„ბოლო წლებში დაინერგა ელექტრონული ცნობების გაცემა, საერთაშორისო მართვის მოწმობის მიღების შესაძლებლობა, ასევე სატრანსპორტო საშუალებების დისტანციური გადაფორმების სისტემა, რაც მოქალაქეებს მნიშვნელოვანი სერვისებით სარგებლობის საშუალებას სახელმწიფო უწყებაში მისვლის გარეშე აძლევს. მოქალაქეზე ორიენტირებული და ინოვაციური სერვისების განვითარებასთან ერთად, განსაკუთრებულ ყურადღებას ვუთმობთ საჯარო რესურსების ეფექტიან მართვას, გამჭვირვალობასა და ანგარიშვალდებულების გაძლიერებას“, – აღნიშნა მთავრობის მეთაურმა.

პრემიერ-მინისტრმა ყურადღება გაამახვილა მთავრობის ეფექტიანობის დეპარტამენტზე, რომელიც მთავრობის ადმინისტრაციაში 2025 წელს შეიქმნა.

„2025 წელს საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციაში შეიქმნა მთავრობის ეფექტიანობის დეპარტამენტი, რომლის მთავარი ამოცანაა სახელმწიფო პროგრამების, პროექტებისა და შესყიდვების შედეგიანობის შეფასება, შესრულების მონიტორინგი და სახელმწიფო რესურსების რაციონალური გამოყენების ხელშეწყობა.

ჩვენი მიდგომაა, რომ თითოეული საჯარო რესურსი მაქსიმალურ სარგებელს უნდა ქმნიდეს მოქალაქეებისთვის. შესაბამისად, განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა სახელმწიფო შესყიდვების სისტემის შემდგომ განვითარებას, როგორც ეფექტიანი მმართველობის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ინსტრუმენტს. ამ მიმართულებით განხორციელებული მონიტორინგისა და ანალიზის მიხედვით, 2025-2026 წლებში პირდაპირი ეკონომიისა და ტენდერების ოპტიმიზაციის შედეგად, სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ 390 მილიონზე მეტი დაიზოგა“, – განაცხადა **ირაკლი კობახიძემ.**

მთავრობის მეთაურის თქმით, ეფექტიანობისა და რესურსების ოპტიმალური მართვის პრინციპები ფართოდ ინერგება სახელმწიფო მმართველობის სხვადასხვა სფეროშიც.

„პრაქტიკული ნაბიჯების პარალელურად, განხორციელდა მნიშვნელოვანი საკანონმდებლო ცვლილებები, რომლებმაც გააძლიერა სახელმწიფო შესყიდვების სისტემის გამჭვირვალობა, კონკურენტუნარიანობა და ეფექტიანობა. ახალი მექანიზმები ხელს უწყობს როგორც მცირე და საშუალო ბიზნესის უფრო აქტიურ მონაწილეობას, ისე სახელმწიფო სახსრების უფრო პასუხისმგებლიან და შედეგზე ორიენტირებულ მართვას“, – განაცხადა პრემიერ-მინისტრმა.

ირაკლი კობახიძემ ასევე აღნიშნა, რომ ეფექტიანი მმართველობის საფუძველს არა მხოლოდ თანამედროვე სისტემები და გამართული პროცესები, არამედ პროფესიონალი, მოტივირებული და მაღალი პასუხისმგებლობის მქონე საჯარო მოხელეები ქმნიან.

„დღეს საჯარო სექტორში 45 000-მდე მოსამსახურეა დასაქმებული. საჯარო სამსახურში ღია და კონკურენტული გარემოს უზრუნველსაყოფად მხოლოდ გასული წლის განმავლობაში დასაქმების ერთიანი ელექტრონული პლატფორმის მეშვეობით დაახლოებით 3 500 ვაკანსია გამოქვეყნდა.

მნიშვნელოვან პრიორიტეტად რჩება ახალგაზრდების მხარდაჭერაც. ანაზღაურებადი სტაჟირების სამთავრობო პროგრამის ფარგლებში 1 400-ზე მეტ ახალგაზრდას მიეცა შესაძლებლობა, პირველი პროფესიული გამოცდილება სწორედ საჯარო სექტორში მიეღო, ხოლო ასეულობით მათგანმა პროფესიული საქმიანობა საჯარო სამსახურში გააგრძელა“... – განაცხადა **ირაკლი კობახიძემ.**

პრემიერ-მინისტრის შეფასებით, ბოლო წლების გამოცდილება აჩვენებს, რომ ინსტიტუციურ რეფორმებსა და ეკონომიკურ პროგრესს შორის მჭიდრო კავშირი არსებობს.

„2021-2025 წლებში საქართველოს ეკონომიკური ზრდის საშუალო მაჩვენებელმა 9.3 პროცენტი შეადგინა, ხოლო 2026 წლის პირველი ოთხი თვის მონაცემებით, ეკონომიკა 8.3 პროცენტით გაიზარდა. საერთაშორისო სავალუტო ფონდის პროგნოზით, საქართველო საშუალოვადიან პერიოდში ევროპისა და რეგიონის ერთ-ერთ ყველაზე სწრაფად მზარდ ეკონომიკად დარჩება. ეს შედეგები, ბუნებრივია, მრავალი ფაქტორით არის განპირობებული, თუმცა მათი ფუნდამენტია ეფექტიანი სახელმწიფო ინსტიტუტები, პასუხისმგებლიანი ეკონომიკური პოლიტიკა და რეფორმების თანმიმდევრული განხორციელება.

სწორედ ამიტომ, ჩვენთვის საჯარო სექტორის მოდერნიზაცია და მმართველობის ხარისხის მუდმივი გაუმჯობესება ქვეყნის გრძელვადიანი განვითარების ერთ-ერთ მთავარ ასპექტად რჩება. ამ პროცესში განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ვანიჭებთ საერთაშორისო თანამშრომლობასა და გამოცდილების გაზიარებას. დარწმუნებული ვარ, რომ გაეროს საჯარო სერვისების ფორუმი ხელს შეუწყობს ახალი პარტნიორობების ჩამოყალიბებასა და საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარებას, რაც საჯარო სექტორის შემდგომ განვითარებას დაეხმარება. ფორუმს ვუსურვებ წარმატებას, ფორუმის მონაწილეებს ვუსურვებ საინტერესო დისკუსიებს და ნაყოფიერ თანამშრომლობას“, – განაცხადა პრემიერმა.

ფორუმის გახსნით სესიაზე სიტყვით გამოვიდნენ საქართველოს იუსტიციის მინისტრი პაატა სალია და გაეროს გენერალური მდივნის მოადგილე ეკონომიკურ და სოციალურ საკითხებში ლი ჯუნჰუა. ღონისძიებას საქართველოს აღმასრულებელი და საკანონმდებლო ხელისუფლების წევრები დაესწრნენ.

მთავრობის ადმინისტრაციის პრესსამსახური

ყოჩაღ, კავკასია!

მარტა კოსი:

თითქმის ყველა თვითმფრინავმა კავკასიის გავლით დაიწყო ფრენა, სწორედ აქედან, შუა დერეფნის გავლით შეგვიძლია, უზრუნველვყოთ ჩვენი სავაჭრო, ენერგეტიკული და ციფრული კავშირები

გაფართოების საკითხებში ევროკომისარი მარტა კოსი აცხადებს, რომ ევროპა აზიასთან დასაკავშირებლად დიდი ხნის განმავლობაში იყენებდა ორ მთავარ მარშრუტს, რომლებიც რუსეთსა და ახლო აღმოსავლეთზე გადიოდა, თუმცა კონფლიქტების გამო ახლა აღნიშნული მარშრუტები არასანდოა.

„ჩვენი ეკონომიკის ერთი მეხუთედი ვაჭრობაა, თუმცა მხოლოდ სხვა ქვეყნებთან სავაჭრო გარიგებებს არ ეხება საქმე. საქმე ეხება გეოგრაფიას, გზებს, რკინიგზას და საზღვაო მარშრუტებს, რომლებსაც პროდუქტების ევროპაში შემოსასვლელად იყენებენ. საქმე ეხება ინფრასტრუქტურას, რომელსაც ვიყენებთ, რათა ენერგია ჩვენს სახლებამდე მივიდეს და „კაბელებს“ (სადენებს), რომლებიც ჩვენს მონაცემებს მთელ მსოფლიოში გადასცემს. დიდი ხნის განმავლობაში, ევროპის აზიასთან დასაკავშირებლად ვეყრდნობოდით ორ მარშრუტს: ჩრდილოეთის მარშრუტს რუსეთის გავლით და სამხრეთის მარშრუტს წითელი ზღვისა და სუეცის არხის გავლით. თუმცა, კონფლიქტები ამ მარშრუტებს არასანდოს ხდის. ზღვარი გემი იძულებულია, იმოძრაოს გრძელი გზით კეთილი იმედის კონცხის გარშემო, რომელსაც ევროპა სუეცის არხის აშენებამდე იყენებდა“, – აცხადებს **მარტა კოსი.**

ამასთან, მარტა კოსმა ვიდეომიმართვაში ისაუბრა ალტერნატიულ მარშრუტზე, რომელიც სამხრეთ კავკასიაზე გადის. მისი თქმით, ირანის ომის დაწყების შემდეგ ევროპასა და აზიას შორის თითქმის ყველა ავიარეისი კავკასიის გავლით განხორციელდა. თუმცა, კოსის თქმით, აუცილებელია აღნიშნული მარშრუტის განვითარება, რათა ის უფრო ეფექტური გახდეს.

ამასთან, ევროკომისრის განცხადებით, რეგიონის განვითარება და მისი მნიშვნელობის გაზრდა კავკასიის ქვეყნებს შორის ურთიერთობასაც გააუმჯობესებს.

„არსებობს სხვა გზაც. შეხედეთ თვითმფრინავების რუკას ირანში ბოლო ომის დაწყებამდე და მის შემდეგ. თითქმის ყველა თვითმფრინავმა კავკასიის გავლით დაიწყო ფრენა. სწორედ აქედან, შუა დერეფნის გავლით შეგვიძლია, უზრუნველვყოთ ჩვენი სავაჭრო, ენერგეტიკული და ციფრული კავშირები. ის ევროპასა და აზიას თურქეთისა და სამხრეთ კავკასიის გავლით აკავშირებს. იმისთვის, რომ მან იმუშაოს, უნდა შევიტანოთ ჩვენი წვლილი. ამ მარშრუტზე ვაჭრობა ამჟამად ოთხჯერ მეტია, ვიდრე 2022 წელს. პრობლემა ის არის, რომ გადაზიდვის დრო შეიძლება, კვლავ 45 დღემდე გაგრძელდეს. ჩვენი მიზანია, ეს დრო 15 დღემდე შევამციროთ.

როგორ? გზების, რკინიგზის, პორტების გაუმჯობესებით და საზღვრებზე შეფერხებების შემცირებით. ეს ხელს შეუწყობს ჩვენი ბიზნესებისთვის ხარჯების შემცირებას და ევროკავშირის მოსახლეობისთვის საქონლის უფრო გაიაფებას. ეს დაგვეხმარება ჩვენი ეკონომიკის ზრდაში. ასევე, ხელს შეუწყობს რეგიონის ქვეყნებს შორის ურთიერთობების გაუმჯობესებას ათწლეულების კონფლიქტის შემდეგ, აგრეთვე, გააძლიერებს ჩვენი აღმოსავლეთით მდებარე მეზობლების ეკონომიკას. სწორედ ეს გააკეთა ჩვენთვის ქვანახშირმა და ფოლადმა ევროპაში მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ. ეს ევროკომისიის პრიორიტეტია, რომელიც უზრუნველყოფს ჩვენს სავაჭრო, ენერგეტიკულ და ციფრულ კავშირებს იმ მარშრუტებით, რომლებსაც შეგვიძლია, ვენდობოდეთ“, – განაცხადა **მარტა კოსმა.**

ვაი, ჩვენი ბრალი!..

„სააფთიაქო ნარკომანიის“ ღორმუცელები

ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურის მიერ გახსნილია საქმე, რომელიც შეეხება 53 მილიონ ლარზე მეტი ღირებულების ფსიქოტროპული წამლებით უკანონო ვაჭრობას, დანაშაულებრივი ჯგუფის მიერ მიღებული შემოსავლების ლეგალიზაციას და უკანონო სამეწარმეო საქმიანობას.

საქმეზე ჩატარდა 1 000-ზე მეტი საგამოძიებო და საპროცესო მოქმედება. ამ ეტაპისთვის დაკავებულია ორგანიზებული ჯგუფის 17 წევრი, ხოლო მიმალვაში მყოფი 3 პირის მიმართ გამოცხადდება ძებნა. გარდა ამისა, დაკავების გარეშე ბრალდება წარედგინა 11 ფიზიკურ პირს, რომლებმაც ითანამშრომლეს გამოძიებასთან და ხელი შეუწყვეს მასშტაბური დანაშაულებრივი სქემის გამოვლენას. ასევე, სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო საქართველოში რეგისტრირებული 24 იურიდიული პირის მიმართ.

ბრალდებულთა შორის არიან სამედიცინო და ფარმაცევტული საქმიანობის რეგულირების სააგენტოს ყოფილი მაღალი თანამდებობის პირები, რომლებიც წლების განმავლობაში, პირადი ინტერესების გამო და სამსახურებრივი მდგომარეობის ბოროტად გამოყენებით, ხელს უწყობდნენ აღნიშნული დანაშაულებრივი სქემის ფუნქციონირებას და მოქმედებდნენ საჯარო ინტერესების საწინააღმდეგოდ.

გამოძიებით დადგინდა, რომ ფართომასშტაბიანი ქსელი, რომელიც ე.წ. □სააფთიაქო ნარკომანიის□გავრცელებას უწყობდა ხელს, ქვეყანაში 2018-2025 წლებში მოქმედებდა. პროცესს ორგანიზებას უწევდნენ ფსიქოტროპული მედიკამენტების იმპორტიორი კომპანიების ხელმძღვანელები.

დანაშაულებრივი საქმიანობის დასაფარად, იმპორტიორი კომპანიებიდან მედიკამენტები დოკუმენტურად ფორმდებოდა ფიქტიური ფარმაცევტული კომპანიების სახელზე, რომლებიც წინასწარ იყო რეგისტრირებული მათთან დაკავშირებულ პირებზე. რეალურად კი, აღნიშნული მედიკამენტები ყოველგვარი რეცეპტისა და შესაბამისი ნებართვის გარეშე, მაღალი ფასნამატით იყიდებოდა მთელი ქვეყნის მასშტაბით, ისეთ ობიექტებში, რომლებსაც აფთიაქის სტატუსიც კი არ გააჩნდათ.

გამოძიების ამ ეტაპზე დადგენილია, რომ ფსიქოტროპული მედიკამენტებით უკანონო ვაჭრობის შედეგად მიღებულმა შემოსავალმა 53 833 723 ლარი შეადგინა. უკანონო შემოსავლებისთვის კანონიერი სახის მისაცემად, თანხების მნიშვნელოვანი ნაწილი ფორმდებოდა ხელფასისა და დივიდენდის სახით.

ამ ფინანსური რესურსების გამოყენებით, ბრალდებულებმა და მათთან დაკავშირებულმა პირებმა შეიძინეს დიდი ოდენობით უძრავი და მოძრავი ქონება. აღნიშნული აქტივები სრულად არის დაყადაღებული, საიდანაც მომავალში მოხდება ზიანის ანაზღაურება. დანაშაულებრივი ჯგუფის წევრებმა, გარდა იმისა, რომ სახელმწიფოს ათეულობით მილიონი ლარის მატერიალური ზიანი მიაყენეს, ფსიქოტროპული პრეპარატების უკანონო, ფიზიკურ პირებზე საცალო რეალიზაციით, საფრთხე შეუქმნეს ათასობით მოქალაქის სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას. გამოძიება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 192-ე და 194-ე მუხლებით მიმდინარეობს, რაც სასჯელის სახით თავისუფლების აღკვეთას 9-დან 11 წლამდე ვადით ითვალისწინებს.

* * *

ვაფრთხილებთ ყველა ფიზიკურ და იურიდიულ პირს, მათი მფლობელების თუ მენეჯერების სახით, რომლებიც ხსენებულ სფეროში ოპერირებენ – იმ დანაშაულების მიმართ, რომელთა შედეგად, ერთი მხრივ ზიანდება სახელმწიფო ბიუჯეტი და იმატებს კორუფციული რისკები, მეორე მხრივ კი საფრთხე ექმნება ადამიანის სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას, სახელმწიფო იქნება განსაკუთრებით მკაცრი და შეუვალი. შესაბამისად, გაგრძელდება ინტენსიური ოპერატიული მოქმედებები და მუდმივი მონიტორინგი ქვეყანაში ე.წ. სააფთიაქო ნარკომანიის ბოლომდე აღმოსაფხვრელად.

აქვე, ვსარგებლობთ შემთხვევით და მადლობას ვუხდით შინაგან საქმეთა სამინისტროს, სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის და შემოსავლების სამსახურის თანამშრომლებს ოპერატიული და საგამოძიებო მოქმედებების დროს აღმოჩენილი მხარდაჭერისთვის. ასევე, განსაკუთრებული მადლობა საქართველოს პროკურატურას, რომელთან ერთადაც და ზედამხედველობით იგეგმებოდა თითოეული საგამოძიებო მოქმედება ჩატარებული მასშტაბური ღონისძიების ფარგლებში.

ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახური

გვეშველება რამე?

როგორც ცნობილია, საქართველოში ნარკობიზნესი ყვავის, ყოველდღე ტელეკომპანია □მედი□ გვამცნობს თითო-ოროლა ნარკოდილერის დაპატიმრების შესახებ, მაგრამ ისიც საყოველთაოდ ცნობილია, რომ მათ საპროცესო გარიგებით მალე ათავისუფლებენ, ნარკობარიგები კი გათავისუფლების შემდეგ ისევ აგრძელებენ თავიანთ უგოროტეს საქმიანობას. ქვეყანას თვალწინ უნადგურდება შესანიშნავი გენოფონდი – საქართველოს მომავალი. ისედაც გადაშენების პირას ვართ ქართველები, განა შევძლებთ ასეთი უნიათო ღონისძიებებით ნაძირალა ნარკორეალიზატორების სამუდამოდ ალაგმვას? – ვერა, რა თქმა უნდა, ვერა!

ბატონებო, ყურადღებით მოუსმინეთ გამოცდილ ექიმ–ნარკოლოგს ბატონ **ზურაბ სიხარულიძეს**, რომელმაც გვამცნო საგანგაშო ამბავი – საქართველოში კოლოსალური რაოდენობის ყველანაირი ნარკოტიკი უპრობლემოდ და სრულიად უკონტროლოდ შემოდის. ეს იცის ყველამ, მათ შორის ადმინისტრაციულმა ორგანოებმაც, მთავრობამაც და პარლამენტმაც!

ბიტკოინის აპარატებით გადაივსო საქართველო, სადაც ყველას შეუძლია იყიდოს ნებისმიერი ნარკოტიკი ნებისმიერ დროს. საუბედუროდ, ეს საქართველოს ყოველი მეორე ოჯახის კატასტროფაა! ნარკოსტატისტიკა საზოგადოებისთვის დახურულია. ამის მერე კიდევ ერთხელ უნდა ვიკითხო – გვეშველება რამე???

* * *

და კიდევ: სვანეთში, ადგილობრივი მოსახლეობა ხანგრძლივი დროის (წლების) მანძილზე ახდენდა ძალიან დიდი რაოდენობით ელექტროენერგიის უკანონო და მართლსაწინააღმდეგო კრიპტო, იგივე ციფრული ვალუტის გენერირებას და არალეგალური კოლოსალური შემოსავლების მიღებას.

ეს ცნობილი იყო როგორც ადგილობრივი ხელისუფლების ისე ადმინისტრაციული ორგანოებისათვის, მაგრამ ამ უმსგავსოების და სახელმწიფოზე მილიონობით ზარალის მიყენებაზე გადამჭრელ და მკაცრ ზომებს არავინ არ იღებდა.

ჩვენი მთავრობა და პარლამენტი უკანასკნელი წლების მანძილზე გადაყვა შუბლზე ძარღვგაწყვეტილ ევროსტრუქტურებთან, განსაკუთრებით არაობიექტურ, უსამართლო და ზნედაცემულ ბრიუსელთან თავისი სიმართლისთვის ბრძოლას. მათი არაობიექტურობის გამო თითქმის 14 წელიწადია, არც ერთი ახალი ქვეყანა არ გაწევრიანებულა ევროკავშირში, მიუხედავად იმისა, რომ საქართველო ევროკავშირში გაწევრიანებას ყველაზე მეტად იმსახურებს. ვერც უტიფარ და მოღალატე ოპოზიციას ვერ მოვუარეთ. სამწუხაროდ, ქვეყნის საშინაო პრობლემებსაც დროულად და ეფექტურად ვერ ვწყვეტთ!!!

კიდევ გეკითხებით: გვეშველება რამე?!

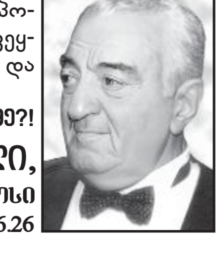

ომარ მარგველაშვილი,
საინჟინრო აკადემიის აკადემიკოსი
21.06.26

ერთი მთავარი
ამონარიდი თბილისის
მთავრობის
სხდომიდან

იცოცხლეთ, ბავშვებო!

თბილისის საბავშვო ბაგა-ბაღებში 2026-2027 სასწავლო წლისთვის რეგისტრაცია 6 ივლისიდან დაიწყება. რეგისტრაცია წარიმართება სამ ეტაპად თბილისის საბავშვო ბაგა-ბაღების მართვის სააგენტოს ვებგვერდზე – KIDS.ORG.GE.

პირველი ეტაპი დაიწყება 6 ივლისს, 10:00 საათზე და გაგრძელდება 12 ივლისის 00:00 საათამდე. რეგისტრაციას გაივლიან შემდეგი მიზნობრივი ჯგუფების წარმომადგენელი ბავშვები: თბილისში რეგისტრირებული სოციალურად დაუცველი ოჯახების შვილები; სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე ბავშვები; თბილისის ჩვილ ბავშვთა სახლის ბენეფიციარები; თბილისში რეგისტრირებული მარტოხელა მშობლის სტატუსის მქონე მოქალაქეთა შვილები. ასევე, თბილისში რეგისტრირებული მრავალშვილიანი მშობლის სტატუსის მქონე მოქალაქეთა შვილები; სამხედრო მოსამსახურეთა შვილები; დედ-მამიშვილები; ბაღების თანამშრომელთა შვილები.

რეგისტრაციის მეორე ეტაპი 13 ივლისს, 10:00 საათზე დაიწყება და 19 ივლისის 00:00 საათამდე გაგრძელდება. მეორე ეტაპზე დარეგისტრირდებიან თბილისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე რეგისტრირებული ბავშვები, ხოლო მესამე ეტაპი დაიწყება 20 ივლისს, 10:00 საათზე და ითვალისწინებს საყოველთაო რეგისტრაციას, რაც იმას ნიშნავს, რომ თბილისის საჯარო ბაღებში რეგისტრაციას შეძლებს 2-დან 6 წლამდე ასაკის ყველა ბავშვი რეგისტრაციის ადგილის განურჩევლად.

* * *

დედაქალაქის მერია თბილისის მუნიციპალიტეტში სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში 70 000 და დაბალი სარეიტინგო ქულით რეგისტრირებული ბავშვებისა და მოზარდებისთვის, საგანმანათლებლო და ცხოვრების ჯანსაღი წესის ხელშეწყობის მიზნით, არაერთ პროგრამას ახორციელებს.

მათ შორის, სოციალურად დაუცველი ოჯახების 18 წლამდე წევრებისთვის, მოსწავლე□ახალგაზრდობის ეროვნულ სასახლეში, სპორტულ სკოლებში, საცურაო აუზებზე, მოსწავლე-ახალგაზრდობის სახლებსა და ხელოვნების სკოლებში სწავლებას აფინანსებს. აღნიშნული პროგრამებით, წელიწადში საშუალოდ 10 ათასი მოსწავლე ფინანსდება. მოსწავლე-ახალგაზრდებს შეუძლიათ მუსიკალური და ქორეოგრაფიული მიმართულების, მხატვრული კითხვის, სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების სახეობების და საგნობრივი წრეების არჩევა.

მერია ასევე აფინანსებს ფეხბურთის, ტანვარჯიშის, ცურვის, ჭიდაობისა და სპორტის სხვა სახეობების სწავლებას. მოსწავლე-ახალგაზრდებს, სამივე პროგრამის ფარგლებში, თითო სახეობის/წრით სარგებლობის უფლება აქვთ. კერძოდ, ერთ მოსწავლეს სამი სხვადასხვა სახეობის არჩევა შეუძლია.მომსახურების მიღება სასწავლო დაწესებულების, ასევე, მოსწავლე-ახალგაზრდობის ეროვნული სასახლის ადმინისტრაციისადმი განცხადებით მიმართვის საფუძველზეა შესაძლებელი.

„სიძულვილის ენაზე“ უკვე ბევრი ითქვა და დაიწერა, მაგრამ ვინაიდან საუბარი დღემდე არ წყდება, უკვე პირველი დასჯილებიც გვყავს, ამ საინტერესო და ცოტა უცნაურ ამბავს კიდევ ერთხელ მივუბრუნდეთ. ნება მიბოძეთ, შეგახსენოთ, რომ საკმაოდ ინტენსიური პროპაგანდისტული მომზადების შემდეგ, მიმდინარე წლის 1 ივნისიდან შინაგან საქმეთა სამინისტროში ქალბატონ თამთა ქიმბარიშვილის ხელმძღვანელობით შეიქმნა ხელისუფლების მიერ დაპირებული ათკაციანი სპეციალური სამმართველო.

ოფიციალური ცნობით, მისი მთავარი მოვალეობა გახლავთ „ადამიანის ღირსების შემლახველი/შეურაცხმყოფელი და სიძულვილის ენის შემცველი საჯაროდ გავრცელებული იმგვარი განცხადებების მონიტორინგი და პროაქტიული გამოვლენა, რომელიც შეიცავს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით გათვალისწინებული სამართალდარღვევის ნიშნებს“.

იაფფასიანი ფარსი,
ანუ, კიდევ ერთხელ სიძულვილის ენაზე

თუ არ ვცდები, დღეისთვის 2000-ლარიანი ჯარიმით სასამართლოს მიერ დასჯილია ორი მოქალაქე – გია კაჭკაჭური და გიორგი გედენიძე. გთხოვთ, ყურადღება მიაქციოთ: ერთი დასჯილია ოპოზიციის ბელადობისკენ ძლევამოსილად მიმავალი ლევან სანიკიძის საჯარო შეურაცხყოფისათვის („შე ყ...თავა, რატომ გაიფუჭე გავშვილა და სულ და...ლევდი. ან ამდენ გინებას როგორ იტან...“) მეორე – კარგა ხანია, ქართული პოლიტიკური ოპოზიციის უმაღლეს კვარცხლბეკზე აღზევებული დიდი ბელადის, ნიკა გვარამიას მისამართით გამოთქმული დაახლოებით ასეთივე ბილწსიტყვაობისთვის.

გუშინწინ კიდევ ორი მოქალაქე „დასაჯეს“ 4000-4000 ლარით, მაგრამ ისინი სასამართლოზე არ გამოცხადდნენ და ამადაც გახდნენ დიდი თანხით დაზარალებულნი!

ადრეც ვთქვი და იძულებული ვარ, უკვე მოსამართლეების, შსს-ს ახალი სამმართველოს უფროს ქალბატონ თამთა ქიმბარიშვილის, მისი თანამშრომლების, ბრალმდებლებისა და ადვოკატების საყურადღებოდ კიდევ ერთხელ ხაზგასმით გავიმეორო: მეცხრამეტე საუკუნის დასაწყისიდან ქართულ ენაში მეგობარი და მფარველი რუსეთიდან დამკვიდრებული ბინძური, შეურაცხმყოფელი გამოთქმები არ არის სიძულვილის ენა. ეს გახლავთ ყოვლად ჩვეულებრივი უზრდელობა, ბილწსიტყვაობა გულის მოოხების მიზნით. რაც მთავარია, ეს არის მისი ავტორის გონებრივი პრიმიტივიზმის, ქუჩისმიჭობის (ან ამისკენ სწრაფვის) გამოხატულება, საკუთარი უსასოობის გამოგონილი სიმამაცით გადაფარვის მცდელობა. ბოლოსდაბოლოს, ეს არის ცუდი, ყოვლად მიუღებელი ჩვევა, ზოგადად, ოჯახში გაზრდილი ადამიანისთვის. მიკერძოება რომ არ დამბრალდეს, ბილწსიტყვაობა თვალში საცემად გავრცელებულია ქუჩურ თბილისში, კახეთის რეგიონში, შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემაში და არამცდაარამც – გურიაში და უშიშროების სისტემაში (რა თქმა უნდა, არსებობს გამონაკლისებიც).

იძულებული ვარ, კიდევ ერთხელ გავიმეორო – ბილწსიტყვაობას არავითარი ნათესაური კავშირი არ გააჩნია სიძულვილის ენასთან, რაც, საერთოდ არ გულისხმობს ენაბილწობას. არ გჯერათ? – მაშინ, მოდი, ერთად გადავხედოთ ამონარიდებს მეგობარი ევროპარლამენტის მიერ საქართველოს შესახებ ახლახანს მიღებული რეზოლუციიდან (სხვათა შორის, ამ დოკუმენტს 436 ევროპარლამენტარი აწერს ხელს):

„წუხვართ იმ ფაქტის გამო, რომ 2024 წლის ოქტომბრის გაყალბებული საპარლამენტო არჩევნების შემდეგ „ქართულმა ოცნებამ“ კიდევ უფრო გაამძაფრა სრული ავტორიტარიზმისკენ სვლა... მივესალმებით იმ ფაქტს, რომ ევროკავშირის დონეზე ერთსულოვნების არარსებობის პირობებში წევრი სახელმწიფოების მზარდი რაოდენობა აწესებს ინდივიდუალურ სავიზო შეზღუდვებს და სხვა სანქციებს საქართველოს ოფიციალური პირების წინააღმდეგ;“

„კიდევ ერთხელ მტკიცედ მოვუწოდებთ ევროკავშირსა და მის წევრ სახელმწიფოებს, დაუყოვნებლივ შემოიღონ მიზნობრივი პერსონალური სანქციები ბიძინა ივანიშვილის, მისი ოჯახის წევრებისა და მისი კომპანიების წინააღმდეგ, მოვუწოდებთ ევროკავშირს, გაყინოს მისი აქტივები და ითანამშრომლოს ამ საკითხზე სხვა იურისდიქციებთან...“

„მტკიცედ ვიმეორებთ მოთხოვნას ექსპრეზიდენტ მიხეილ სააკაშვილის დაუყოვნებელი გათავისუფლების შესახებ ჰუმანიტარული მოსაზრებიდან გამომდინარე, რათა მან საჭირო სამედიცინო მკურნალობის საზღვარგარეთ მიღება შეძლოს. ამასთან, მოვუწოდებთ „ქართული ოცნების“ ხელისუფლებას, უზრუნველყოს ევროპარლამენტის წევრებისთვის შეუზღუდავი წვდომა მიხეილ სააკაშვილსა და სხვა პოლიტიკურ პატიმრებთან...“

„ევროპარლამენტი ღრმა შეშფოთებას გამოთქვამს საქართველოში ადამიანის უფლებათა სისტემური დარღვევისა და მოწყვლადი ჯგუფების, LGBTIQ+ პირთა ჩათვლით, დისკრიმინაციის გამო...“

„...მოუწოდებს საქართველოს პარლამენტს, გააუქმოს „ოჯახური ღირებულებებისა და არასრულწლოვანთა დაცვის შესახებ“ კანონი, რომლის დებულებები უხეშად არღვევს ადამიანის უფლებებს, მათ შორის თანასწორობის, დისკრიმინაციისგან დაცვის, განათლების, ჯანმრთელობის, გამოხატვის თავისუფლების, მშვიდობიანი შეკრებისა და გაერთიანების, აგრეთვე პირადი ცხოვრების, თავისუფლებისა და უსაფრთხოების უფლებებს...“

„ევროპარლამენტი სოლიდარობას უცხადებს საქართველოს LGBTIQ+ თემს და ღრმა აღშფოთებით უყურებს კანონში არსებულ მცდარ გათანაბრებას ნებაყოფლობით ერთნაირსქესიანთა ურთიერთობებსა და ინცესტს შორის...“

გავაგრძელო?

„ევროატლანტიკური ინტეგრაციის გზის მიტოვების შემდეგ, „ქართული ოცნება“ სტრატეგიულ შემოტრიალებას ახდენს ჩინეთთან, რუსეთთან და ირანთან თანამშრომლობისკენ... გამოვხატავთ აღშფოთებას იმ ფაქტის გამო, რომ, ავტორიტარული ხელისუფლების მზარდი გავლენის შესახებ სანდო დასკვნების გამოძიების ნაცვლად, დაიწყო გამოძიება ჰადსონის ინსტიტუტის მკვლევარის გიორგი კანდელაკის და თინათინ ხიდაშელის წინააღმდეგ...“

„გამოვთქვამთ შეშფოთებას რუსეთის მიერ რელიგიური ქსელების, როგორც დეზინფორმაციისა და გავლენის გავრცელების არხების გამოყენების შესახებ მთელ საქართველოში, პროევროპული ორიენტაციისა და დემოკრატიული მდგრადობის შელახვის მიზნით; საქართველოს ეკლესიის შიგნით ზოგიერთი სასულიერო პირი ამ ინსტრუმენტალიზაციას წინააღმდეგობას უწევს და საჯაროდ გამოდის, როგორც რუსული გავლენის, ასევე „ქართული ოცნების“ მმართველობის პოლიტიკის წინააღმდეგ...“

„განსაკუთრებულ შეშფოთებას გამოთქვამთ ირანის მზარდი გავლენის გამო ქვეყანაში, კერძოდ, რელიგიური და საგანმანათლებლო ინსტიტუტებისა და ახალგაზრდობის მობილიზაციის, ასევე ეკონომიკურ სტრუქტურების მეშვეობით, რომლებიც ეფექტურად აძლევენ ირანს სანქციებისგან თავის არიდების საშუალებას...“

„საქართველომ კონსტრუქციული როლი უნდა შეასრულოს სომხეთისთვის საერთაშორისო საზღვაო სავაჭრო მარშრუტებზე წვდომის ხელშეწყობაში, რითაც ხელს შეუწყობს რეგიონულ კავშირს, ეკონომიკურ მდგრადობასა და სტაბილურობას სამხრეთ კავკასიაში...“

„ვწუხვართ, რომ ბოლო წლებში, ხელისუფლების სულ მცირე პასიური თანხმობით, შეიმჩნევა კომუნისტური დანაშაულების რელატივიზაციისა და დესტალინიზაციის პროცესის შემობრუნების მცდელობები; შეშფოთებას გამოვთქვამთ საბჭოთა ოკუპაციის პერიოდში ჩადენილ რეპრესიებსა და დანაშაულებებთან დაკავშირებულ არქივებზე წვდომის სისტემატური შეფერხების გამო...“

ვფიქრობ, საკმარისია. როგორც ხედავთ, ამ დოკუმენტში არ არის არც ერთი უხამსი სიტყვა, მაგრამ მაინც, ეს დოკუმენტი თავიდან ბოლომდე გაჟღენთილია სიძულვილით, ანუ ეს არის სიძულვილის ენის კლასიკური ნიმუში.

კი, ბატონო, თავი დავანებოთ შორეულ ევროპელ კეთილისმყოფელებს. იმედია, დამეთანხმებით, რომ რასაც ახლა წაიკითხავთ, არის სიძულვილის ენა და მისი ავტორი, ანუ მე, ჟურნალისტი თეიმურაზ ქორიძე, ვიმსახურებ უეჭველ სასჯელს მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად:

„ვამბობ სრული პასუხისმგებლობით, ნიკა გვარამია არის ქვეყნის მოღალატე, უგვანი, გათახსირებული კარიერისტი; ცრუპენტელა, ნამუსგარეცხილი, ფულის გულისთვის ყველა სისაძაგლეზე წამსვლელი არაკაცი; ფლიდი, ქვემძრომი, ცუღლუტი, გაუტანელი, დაუნდობელი, უდიერი, მოყვრის მგმობი, მტრის არმცნობი, ცბიერი, უვიცი, ენაბილწი ლაჩარი...“

მკითხველის პატივისცემიდან გამომდინარე, ამ არაკაცისთვის დედა არ მიგინებია, უდიერად არც მისი ვიწრო შარვალში გამოკვანთული გამომწვევი უკანალი მიხსენებია, მაგრამ დამეთანხმებით, რაც ვთქვი და რასაც ახლა ვამბობ, სწორედ ეს გახლავთ „სიძულვილის ენა“. შესაბამისად, ამა წლის პირველი ივნისიდან ძალაში შესული კანონით ისჯება 500-დან 3000 ლარამდე ჯარიმით ან 20-დღიანი თავისუფლების აღკვეთით. ბარემ აქვე ჩემს პოტენციურ მოსამართლეს ვთხოვ, 3000-ლარიან ჯარიმას ნუ მომისჯის (ფული არ მაქვს და ვერ გადავიხდი), ოცდღიანი პატიმრობა მირჩევნია.

მანამდე კი, მოდი, მკითხველებმაც, იურისტებმაც, ლინგვისტებმაც, პოლიტიკოსებმაც, სტუდენტებმაც, გლეხებმაც... კიდევ ერთხელ ვიფიქროთ, საერთოდ, შესაძლებელია თუ არა ადამიანის დასჯა ზემოთ ნათქვამი სიტყვებისთვის. დასკვნის გამოტანა რომ გაგიადვილდეთ (ან, იქნებ, საფიქრალი რომ დაგიმძიმდეთ!) სამარადისოდ „ერის მამად“ შერაცხილი დიდი ილია და მისი ერთი მწარე ლექსი გავიხსენოთ:

„ჩვენისთანა ბედნიერი განა არის სადმე ერი? უშფოთველი, ქვემძრომელი, რიგიანი, წესიერი; ყოვლად მთმენი, ვით ჯორ-ცხენი, ნახედნი და ღონიერი. ყველა უჭკუ, ყველა მუნჯი, გულჩვილი და ლმობიერი; თვალაგმული, თავაკრული, პირს ლაგამი ზომიერი; ყველა ყრუი, ყველა ცრუი, ჭკვადამჯდარი, გულხმიერი; მცირე,

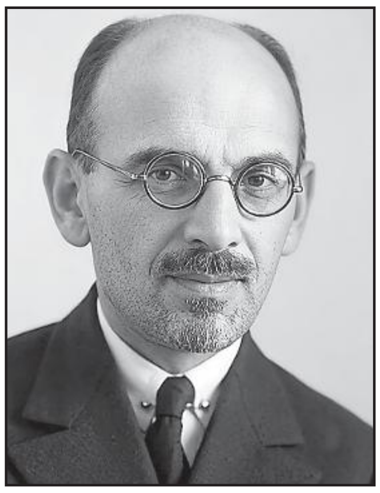

მართალია, არც ილიას და არც ჯავახიშვილის ეპოქაში „სიძულვილის ენის“ გამოყენებისთვის ოფიციალურად რაიმე სასჯელი არ არსებობდა, მაგრამ ორივე ამ გენიალურმა მოღვაწემ სიცოცხლე ტრაგიკულად დაამთავრა — ილიამ ტყვია მიიღო რუსეთის იმპერიისგან, მიხეილ ჯავახიშვილმა — საბჭოთა კავშირისგან.

დიდი – ყველა ფლიდი, ცუღლუტი და მანკიერი. მტვერწაყრილი, თავდახრილი, ყოვლად უქმი, უდიერი; უზღუდონი, გზამრუდონი, არგამტანი და ცბიერი; მტრის არმცნობი, მოყვრის მგმობი, გარეთ მხდალი, შინ ძლიერი; არრის მქონე, არრის მცოდნე, უზრუნველი და მშიერი.

ჩვენისთანა ბედნიერი კიდევ არის სადმე ერი?“

არაფერი ახალი და ორიგინალური ჩემი მხრიდან – ეს გახლავთ რუსეთის დაუნდობელი იმპერიის უღელქვეშ მოქცეული უმწეო ერის ილიასეული დახასიათება, დაწერილია უსასტიკესი სიძულვილის ენით და მიმართულია რუსეთის იმპერიის წინააღმდეგ.

გავიხსენოთ კიდევ ერთი დიდი ქართველი მწერალი, ჩემი აზრით, მსოფლიო სიტყვაკაზმული ხელოვნების ბრწყინვალე და უკვდავი წარმომადგენელი მიხეილ ჯავახიშვილი, უფრო კონკრეტულად – მისი (და მსოფლიო ლიტერატურის!) შედევრი „ჯაყოს ხიზნები“.

გავბედავ და, ძალიან მოკლედ კიდევ ერთხელ შეგახსენებთ ამ გენიალური მოთხრობის შინაარსს – გაუგებარი წარმომავლობისა და გაუგებარ ენაზე მოუბარი, აბსოლუტურად უბირი, თავხედი, ყველა სისაძაგლის მკადრებელი მოურავი ჯაყო ცინიკურად და დემონსტრაციულად „ხმარობს“ მისი პატრონის, თეიმურაზ ხევისთავის ცოლს – მარგოს. ქალი არავითარ პრეტენზიას არ გამოხატავს. თავის მხრივ, ცოლის გარყვნილებას და მოურავის ენით უთქმელ თავხედობას მშვიდად უყურებს თავადი ხევისთავი – საკუთარი უფლებების, ოჯახის სიწმინდისა და თავმოყვარეობის თუნდაც სიმბოლურ დაცვაზე ან შურისძიებაზე არც ოცნებობს.

ძნელი მისახვედრი სულაც არ გახლავთ – აქ ჯაყო საბჭოთა კავშირია, მარგო საქართველოა, თეიმურაზ ხევისთავი საქართველოს ხელისუფლებაა.

რაც მთავარია, გენიალური „ჯაყოს ხიზნები“ არის საბჭოთა კავშირისადმი, მმართველობის საბჭოთა სისტემისადმი უკიდურესი სიძულვილის ენით დაწერილი მოთხრობა, რომლის მსგავსი უდიდესი იშვიათობაა ყველა დროის მსოფლიო ლიტერატურაში.

მართალია, არც ილიას და არც ჯავახიშვილის ეპოქაში „სიძულვილის ენის“ გამოყენებისთვის ოფიციალურად რაიმე სასჯელი არ არსებობდა, მაგრამ ორივე ამ გენიალურმა მოღვაწემ სიცოცხლე ტრაგიკულად დაამთავრა – ილიამ ტყვია მიიღო რუსეთის იმპერიისგან, მიხეილ ჯავახიშვილმა – საბჭოთა კავშირისგან.

გთხოვთ, ყურადღება მიაქციოთ, რომ მართალია, ორივე ეს ნაწარმოები იმჟამინდელი მმართველობის სისტემისადმი სიძულვილის ენითაა დაწერილი, მაგრამ არც ერთში არც ერთი ბილწი სიტყვა ან გამოთქმა გამოყენებული არ არის!

დავუბრუნდეთ სასამართლოს გადაწყვეტილებებს.

სიძულვილის ენის საჯაროდ გამოყენებისთვის დასჯილი პირველი ოთხი პერსონის ბილწსიტყვაობა მიმართული იყო ოპოლიდერების მისამართით. ღმერთმა ინებოს, ვცდებოდე, მაგრამ რჩება სრული შთაბეჭდილება, რომ ეს არის წინასწარ განზრახული იაფფასიანი ფარსი „ოპობილწმოუბართა“ წინასწარ დაგეგმილი მასობრივი დაჯარიმებების გადასაფარად.

არ ვამბობ, რომ თანამედროვე ქართველი ქუჩის ნამდვილი და ნაძალადევი ოპოფანატები თავიანთი თავხედური ჟესტებისა და გამოთქმებისთვის ალერსსა და ქებას იმსახურებენ. მაგრამ ამისთვის მათი დასჯა, უსამართლობას რომ თავი დავანებოთ, იქნება კიდევ ერთი სერიოზული კოზირი დასაღუპავად განწირული ოპოზიციის სიცოცხლის გასახანგრძლივებლად.

დარწმუნებული ბრძანდებოდეთ, ევროპელი მეგობრებიც მხარს დაუჭერენ.

თეიმურაზ ქორიძე

ოდესღაც მრისხანე „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა“ დღეს იაფფასიან ტელენოველას ჰგავს, სადაც პოლიტიკური აქცენტები საპარლამენტო ტრიბუნებიდან ქალბატონების დაუნდობელ რინგზე გადავიდა. მიხეილ სააკაშვილის „მთავარი ფავორიტის“ ტიტულისთვის ატეხილი შიდა ომი ნამდვილ შოუდ იქცა. აქ მთავარი გმირები ერთმანეთს საჯაროდ აყვედრიან თავმოყვარეობის დეფიციტს, კოალიციურ შეცდომებსა და ავტომობილის უკანა სავარძელზე გაგებულ პარტიულ ბედს.

მიშას „ამორძალები“

ნანუკა და თინა დაშლილი „ხერხემლის“ ნანგრევებზე

დაპირისპირების ახალი ეტაპი სანაცეთში

დაპირისპირების ახალი ფაზა ტელეწამყვანმა ნანუკა ჟორჟოლიანმა გახსნა, რომელმაც პირდაპირ ეჭვქვეშ დააყენა პარტიის ამჟამინდელი ხელმძღვანელობის ღირსება და მიანიშნა, რომ თინა ბოკუჩავას მეთაურობით, ენმ-მ საკუთარი სახე დაკარგა:

„რა გადაწყვეტილების მიღება უნდა იმას, რომ პარტია ასხივებდეს თავმოყვარეობას კოალიციაში, სადაც მის ლიდერს 24 საათი აგინებენ?! ამას მიშას ნებართვა სჭირდებოდა?! დარწმუნებული ვარ, კოალიციაში ყოფნა არც ერთ ეტაპზე არ ყოფილა სააკაშვილის სურვილი. „ნაციონალურ მოძრაობას“ თავმოყვარეობა რომ ჰქონდეს, მაგ ალიანსიდან დიდი ხნის წინ გამოვიდოდა“ – განაცხადა **ნანუკა ჟორჟოლიანმა.**

ბოკუჩავასთვის ეს ბრძოლა ორ ფრონტზე მიმდინარეობს – მას ერთდროულად უწევს პარტიის ფინანსურ კრახზე საუბარი და იმის მტკიცება, რომ სააკაშვილის კარნახით არ მოქმედებს. საპასუხოდ, მან სოციალურ ქსელში ვრცელი განმარტება გაავრცელა

„გაჩნდა კითხვები, იცოდა თუ არა სააკაშვილმა ალიანსში შესვლის შესახებ. ბუნებრივია, იცოდა. თავად მე წინააღმდეგი ვიყავი, თუმცა პრეზიდენტი თვლიდა, რომ ენმ-ს დაბრალდებოდა ერთობის ჩაშლა და მის გადაწყვეტილებას დავეთანხმდი. რაც შეეხება შიდა პროცესებს, ენმ მძიმე გამოწვევების წინაშე დგას. სააკაშვილის, ხაზეიშვილისა და ნადირაძის ტყვეობის პირობებში, ყოველგვარი ფინანსების გარეშე, მაინც გადავრჩით. არსებული პრობლემები ღია, დემოკრატიული შიდა დისკუსიით უნდა დავძლიოთ“ – წერს **თინა ბოკუჩავა.**

სანამ პარტიაში ქალბატონები გავლენებს ინაწილებენ, თავად მიხეილ სააკაშვილმა სასამართლო პროცესზე განაცხადა, რომ პარტიულმა სისტემამ თავი ამოწურა და სკამებზე დავა უშინაარსოა:

„ძახიან, მიშა და ბიძინა ერთია, ორივე კარნახობს გადაწყვეტილებებსო – რა სისულელეა! ლიდერი იმის ლიდერია, რომ მისი აზრი მნიშვნელოვანი იყოს. მე არავინ მომიხსნია და დამინიშნია, უბრალოდ, აზრი გამოვთქვი. ივანიშვილი დგას დაშინებასა და ფულზე, მე კი რომელიმესგან თანხა ამიღია, ან ვინმეზე მიძალადია? პარტიულ თანამდებობებზე კამათი სრული მარაზმია“ – ამბობს **სააკაშვილი.**

ქალების რინგი სააკაშვილის ფავორიტობისთვის

ამ დრამატულ ფონზე, მმართველ გუნდშიც აშკარა ირონიით ადევნებენ თვალს კულუარულ ომს და აქცენტს სწორედ სააკაშვილის გარშემო ატეხილ „ქალურ რინგზე“ აკეთებენ:

„ხედავთ, როგორი მოვლენები ვითარდება – სააკაშვილის ფავორიტობისთვის ნანუკა ჟორჟოლიანი და თინა ბოკუჩავა იბრძვიან და უკადრებელს კადრულობენ. ბოკუჩავას ისე დამამცირებლად მოექცნენ, რომ საკუთარი თავმჯდომარეობის ამბავი მანქანაში შეიტყო. ამის შემდეგ აღარ უნდა გვიკვირდეს, რომ ამ პარტიისთვის ადამიანი არაფერს ნიშნავს. სუფთა წარსულის მქონე ადამიანებს კოლექტიურ „ნაცმოძრაობასთან“ ასოცირება არ სურთ“ – ამბობს **ლევან მაჭავარიანი.**

საბოლოოდ, ენმ-ის კრიზისი წმინდა წყლის თეატრად იქცა. როცა ოდესღაც უმსხვილესი პოლიტიკური ძალის ბედი ფავორიტობისთვის მებრძოლი ამორძალების გარჩევის საგანი ხდება, აშკარაა, მითიური „ხერხემალი“ დიდი ხანია, ჩამოიშალა და ლიდერის კეთილგანწყობის მოპოვება უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე თავად ამომრჩევლის ნდობა.

პოლიტოლოგი **იგორ კვესელავა** აცხადებს, რომ ის, რაც დღეს „ნაციონალურ მოძრაობაში“ ხდება, არ არის უბრალო დაპირისპირება, ეს არის პარტიის სრული პოლიტიკური ენტროპიისა და დეგრადაციის პროცესი.

„როდესაც ქვეყნის ოდესღაც მთავარი ოპოზიციური ძალის შიდა დისკუსია საპარლამენტო ტრიბუნებიდან და იდეოლოგიური პლატფორმებიდან გადასულია იმაზე, თუ ვინ უფრო ახლოს არის მიხეილ სააკაშვილის კართან და ვინ ვის აჯობა პირადი გავლენების სფეროებში, ეს ნიშნავს, რომ პარტიას, როგორც ინსტიტუციას, მომავალი არ გააჩნია. ეს არის ბრძოლა არა ამომრჩევლისთვის, არამედ პირადი გადარჩენისთვის.

რაც შეეხება თავად სააკაშვილის განცხადებებს, მისი სიტყვები, რომ „პარტიულმა სისტემამ თავი ამოწურა“ და „თანამდებობებზე მსჯელობა მარაზმია“, რეალობის იძულებითი აღიარებაა. სააკაშვილი კარგად ხედავს, რომ მისი შექმნილი სტრუქტურა ჩამოიშალა, რეგიონული ბირთვი ფაქტობრივად განადგურებულია და დღევანდელი მენეჯმენტი უმწეოა. თუმცა, როდესაც ის ამბობს, რომ „მხოლოდ ერთი ხმა აქვს“, ეს პოლიტიკური ეშმაკობაა. ყველამ იცის, რომ ენმ-ში მისი სიტყვა კვლავ გადამწყვეტია, მაგრამ ის ახლა ცდილობს დისტანცირდეს იმ კრახისგან, რომლისკენაც პარტიას თინა ბოკუჩავასა და სხვების არათანმიმდევრული პოლიტიკა მიაქანებს“ – ამბობს ანალიტიკოსი.

მისივე თქმით, ხელისუფლება, რა თქმა უნდა, ამ შიდა ქაოსით სარგებლობს და ირონიულად უყურებს ამ „კოლექტიურ მატრიარქატს“ რეალობა კი ისაა, რომ ნაცმოძრაობამ დაკარგა მთავარი – იდეა და საზოგადოებრივი ნდობა.

„პარტია მართლაც მძიმე კრიზისშია, საიდანაც გამოსავალი, არსებული ლიდერების პირობებში, უბრალოდ, არ ჩანს. მათ ვერ გააცნობიერეს, რომ ლიდერის ფავორიტობა არჩევნებში ხმებს აღარ ნიშნავს“ – ამბობს ანალიტიკოსი.

ლიკა ბერიკაშვილი

SOS!

ანალიტიკოსის **დავით ზარდიაშვილის** განცხადებით, დღევანდელი ევროპა არაფერს აკეთებს, რომ თავიდან აირიდოს გარდაუვალი კატასტროფა, უფრო – პირიქით. **ვოლოდიმირ ზელენსკი** კი საერთოდაც ტყავიდან ძვრება, რომ ამ კატასტროფის ეპიცენტრი გახდეს უკრაინა, რაც ანალიტიკოსის შეფასებით, გამაოგნებელია. მისი თქმით, მას კონკურენციას **ბენიამინ ნეთანიაჰუ** თუ გაუწევს, რომელიც ასევე „დიდი ისრაელის“ ფუჭი ოცნების საფასურად მზად არის, ახალი ჰოლოკოსტისთვისაც კი გაწიროს ყველა, მათ შორის, თუნდაც თავისი ხალხიც.

FOR.GE **დავით ზარდიაშვილს** ესაუბრა.

..სინდისთან მართლები რომ იყვნენ, ეს სიმართლე უბიძგებდა მათ და ეგებ ამაზე მაინც შეთანხმებულიყვნენ კიდეც, რომ სიწმინდეებზე თავდასხმებისგან ხელი აეღოთ. მაგრამ არა. ეს მიანიშნებს, რამდენად შორს არის სიმართლისა და სიწმინდისგან მათი მიზნები. განსაკუთრებით უკრაინისა, სადაც კანონიკური მართლმადიდებელი ეკლესია დაუნდობლად იდევნება.

...ეს ღვთისმგმობელი ომიც არის!

– მოსკოვზე განხორციელებული საჰაერო დარტყმები სიმბოლურად უკავშირდება დიდი შვიდეულის სამიტზე უკრაინის საკითხის პრიორიტეტულად გამოცხადებას? ლიდერებმა, მათ შორის აშშ-ის პრეზიდენტ დონალდ ტრამპის ჩათვლით, ერთობლივი დეკლარაცია მიიღეს, რომელიც უკრაინის ძალიან მკაფიო მხარდამჭერია, როგორც ფინანსური, ისე სამხედრო თვალსაზრისით.

– დიახ, როგორც ჩანს, რუსეთის დედაქალაქზე განხორციელებული მასობრივი საჰაერო შეტევა უკავშირდებოდა დიდი შვიდეულის სამიტს. მიზანი გახლდათ ამ სამიტისთვის ხმაურიანი მედია-ფონის შექმნა და ამ ომში რუსეთის მარცხის თაობაზე ნარატივის, რაც გვარიანად გაცვდა, განახლება, მისთვის ახალი სულის შთაბერვა. მიუხედავად იმისა, რომ სამხედრო-სტრატეგიული და არც ტაქტიკური თვალსაზრისით, უკრაინაში მიმდინარე პოზიციური ომის სურათი არ შეცვლილა, მოსკოვზე დარტყმას უდიდესი სიმბოლური მნიშვნელობა აქვს და შესანიშნავი საფუძველია „გლობალური ომის პარტიის“ პლატფორმის გასაძლიერებლად, ანუ ომის პროპაგანდის გაცხოველებისა და უკრაინისათვის მეტი პოლიტიკური, ფინანსური, სამხედრო-მატერიალური თუ ტექნიკური მხარდაჭერისათვის.

მოსკოვზე ამ თავდასხმებმა დასახულ მიზანს დიდწილად მიაღწიეს – მსოფლიო მედიაში ვირუსულად გავრცელდა ეფექტური კადრები, სადაც დაიხატა დასუსტებული რუსეთის, რომელმაც ვერ შეძლო საკუთარი დედაქალაქის დაცვა, მარცხის სურათი; სწორედ ასეთი მედია-სურათებით და ომის პროპაგანდით საზრდოობს დღევანდელი დასავლეთის მილიტარისტული სული, ხოლო ამგვარი სულიერი საზრდო აძლიერებს უკრაინის პოლიტიკურ, სამხედრო თუ ეკონომიკურ შესაძლებლობებს. რომ არა დასავლეთის ეს უპრეცედენტო ძალისხმევა, რაც უკრაინის მუდმივ რეანიმირებას და ფაქტობრივად, ხელოვნურ სუნთქვას უზრუნველყოფს, რასაკვირველია, ზელენსკის რეჟიმი და ეს ქვეყანაც ამ ომს ამდენ ხანს ვერ გადაიტანდა. ყველაფერი უკვე დიდი ხნის დასრულებული იქნებოდა.

– უკრაინის დარტყმები ყირიმსა და მოსკოვის ტერიტორიაზე ომის ახალ ფაზად და რუსეთის იმპერიის ყველაზე დიდ გამოცდად შეიძლება შეფასდეს და რას უნდა ველოდოთ? პუტინი-ზელენსკის შეხვედრას, თუ ომის ახალ ფაზას?

– ომის ახალ ფაზად ეს დარტყმები აუცილებლად უნდა შეფასდეს, ხოლო მათი „რუსეთის იმპერიის ყველაზე დიდ გამოცდად“ წარმოდგენა ალბათ გაზვიადებულია: სამხედრო-პოლიტიკური თვალსაზრისით – **„თსე არ წვიმს, როგორც ქუხს“** რასაკვირველია, რუსეთისთვის ეს დარტყმები უაღრესად მტკივნეულია, საგრძნობლადაც დამაზიანებელი, მაგრამ ვიმეორებ, სამხედრო-სტრატეგიული ანდა თუნდაც ფრონტზე ოპერატიულ-ტაქტიკური ვითარების შესაცვლელად არც თუ მნიშვნელოვანი.

თუმცა, რუსეთი განიცდის არსებით რეპუტაციულ ზარალს, მცირდება მისი „პოლიტიკური კაპიტალი“, რაც გარკვეულ ვითარებაში, განსაკუთრებით კი დღევანდელ, მეტამოდერნულ ეპოქაში, როცა „მართავენ აღქმები და არა ფაქტები“ (როგორც ეს ჩვენი ოპოზიციის მთავარმა ტოპ-ტვინმა ჯერ კიდევ ომამდე ბრძანა) შესაძლოა, უფრო მეტად განაპირობებდეს პოლიტიკურ შედეგებს, ვიდრე სამხედრო თეატრზე შექმნილი ვითარება.

ბუნებრივია, რუსეთი კარგად ხედავს ამგვარ „ჰიბრიდულ“, უფრო სწორად უკვე „დიფუზიურ“ საფრთხეს და ეცდება, მიღებული რეპუტაციული ზიანი და „პოლიტიკურ კაპიტალში“ დეფიციტური გარღვევა, სასწრაფოდ დააკომპენსიროს სამხედრო გზით. სწორედ ამ ლოგიკიდან გამომდინარე, ომის გადასვლა ესკალაციის ახალ საფეხურზე გარდაუვალია. უარესიც, ვითარების „კარაგანოვიზაცია“, ჩემი აზრით, ამჟამად ყველაზე მეტად სავარაუდო სცენარია.

შეგახსენებთ, „კარაგანოვიზაცია“ გახლავთ სერგეი კარაგანოვის სცენარით მოქმედება, ე.ი. ვითარების იმდენად გამწვავება, რაც მოწინააღმდეგისთვის (ხოლო რუსეთის მოწინააღმდეგე – დასავლეთია, უწინარესად მილიტარისტულად განწყობილი ევროპა, რომლის საომარი ინსტრუმენტიცაა უკრაინა) მცირე მუხტებით (ტაქტიკური იარაღით) ბირთვული დარტყმების მიყენებასაც უშვებს. „კარაგანოვიზაცია“ გულისხმობს ბირთვული ზღვარის დაწევას და ვითარების იმგვარად ესკალირებას, როცა მოწინააღმდეგე ბირთვული დარტყმის უაღრესად მაღალი რისკის, რაც დღითი დღე უფრო გაიზრდება, ქვეშ გამუდმებით იმყოფება. მე ვფიქრობ, სწორედ ასეთი სცენარისკენ მივდივართ.

ამას მიანიშნებს თუნდაც ცვლილებები რუსეთის ბირთვული შეკავების დოქტრინაში – ბირთვული იარაღის გამოყენების ზღვარი უკვე დაწეულია: რუსეთი იტოვებს უფლებას, რომ თუნდაც არაბირთვული ქვეყნის მიერ მისთვის შექმნილი ეგზისტენციალური საფრთხის შემთხვევაში, თუკი ამ არაბირთვულ სახელმწიფოს მხარს უჭერს ბირთვული სახელმწიფო ანდა სახელმწიფოები, საფრთხეს უპასუხოს ბირთვული დარტყმით, როგორც ბირთვულ, ასევე მტრულ არაბირთვულ სახელმწიფოზეც.

ასე, რომ „კარაგანოვიზაციის“ პირველი ფაზა რუსეთმა უკვე გაიარა და მას ამგვარი სცენარის დოქტრინალური საფუძველი უკვე აქვს. გააგრძელებს და გადავა თუ არა მეორე ფაზაზე, ე.ი. გამოიყენებს თუ არა ბირთვული ზღვარის დაწევას უკვე ყოველდღიურ სამხედრო მოქმედებებში, როგორც მძლავრ შემაკავებელ ფაქტორს (მაგ. დაიმუქრება ბირთვული იარაღის გამოყენებით არა ზოგადად, არამედ უკვე კონკრეტული ულტიმატუმების სახით, ვთქვათ – გამოაცხადებს, რომ მოსკოვზე ან პეტერბურზე დრონებით ან რაკეტებით მორიგ მასიურ შეტევას, რაც აღიქმება როგორც ეგზისტენციალური საფრთხე, მოჰყვება ბირთვული პასუხი), მომავალი გვიჩვენებს. მე ვფიქრობ, რომ ამის ალბათობა ძალზე მაღალია.

– აშშ-ის პრეზიდენტი აცხადებს, რომ უკრაინისა და რუსეთის პრეზიდენტები მზად არიან, „რაღაც გააკეთონ“ უკრაინაში ომის დასასრულებლად. რუსეთის პრეზიდენტის თანაშემწე იური უშაკოვი ადასტურებს, ორივე ლიდერმა სატელეფონო საუბარში აღნიშნა, რომ უკრაინის მიერ რუსეთის ტერიტორიაზე, სამოქალაქო ობიექტებზე განხორციელებული დარტყმები კონფლიქტის დარეგულირებას ხელს უშლის. ბატონო დავით, სად ჩერდება უკრაინის ინტერესები და სად რუსეთის, რომელიც თუ ევროპელებს დაუჯერებთ, გეგმავს ევროპასთან ომს...

– ტრამპის მერყეობა ლამის დღევანდელი ეპოქის ერთ-ერთი მთავარი განმსაზღვრელი ნიშანია. ეს შემთხვევითი სულაც არ არის: მსოფლიო იმყოფება ე.წ. ფაზური გადასვლის მდგომარეობაში, რაც უკვე აღიწერება, როგორც „მეტამოდერნი“ მეტამოდერნის ონტოლოგიური ნიშანი კი ოსცილირებაა, მერყეობაა. ჯერ კიდევ 2010 წელს ორმა ნიდერლანდელმა ფილოსოფოსმა (ტიმოთეუს ვერლმიულენი და რობინ ვან დენ აკენი), რომლებმაც შემოტანეს ეს ტერმინი – „მეტამოდერნი“, განმარტეს, როგორც ოსცილირება მოდერნულ ენთუზიაზმსა და პოსტმოდერნულ ცინიზმს შორის.

ნიშანდობლივია, რომ სწორედ ასეთ რყევას გულუბრყვილო ენთუზიაზმსა და პოსტმოდერნულ ცინიზმს შორის ერთობ მკაფიოდ, ხშირად გამაოგნებლად ექსცენტრული ფორმით გამოხატავს ყველაზე მძლავრი სუპერსახელმწიფოს მეთაური. რასაკვირველია, ეს კიდევ უფრო მეტად ზრდის დიფუზურობას, ე.ი. ენტროპიის ხარისხს, ტურბულენტობას, გაურკვევლობას და ვითარების არაპროგნოზირებადობას. შეიძლება პარადოქსულად ჟღერდეს, მაგრამ, როგორც მე ვხედავ – მსოფლიოში შექმნილი მდგომარეობა დღეს უარესად ბუნდოვანი და მეტად გაურკვეველია, ვიდრე ბაიდენის ადმინისტრაციის დროს.

ამ მეტამოდერნული რყევისას, რაც დღევანდელი მსოფლიოს ეპოქალური „მოდუს ვივენდია“ შემზარავი ლოკალური თუ გლობალური კატასტროფების, მათ შორის ბირთვული აფეთქებისაც, რისკი. სწორედ ამიტომ „კარაგანოვიზაცია“, როგორც პასუხი ამგვარ „მოდუს ვივენდიზე“, ანუ სპეციფიური „მოდუს ოპერანდი“, რომლის მიზანი მერყეობის დაძლევა და შიშზე დამყარებული შეკავების მყარი სისტემის თუნდაც „ბირთვული შოკით“ აღდგენა, არც თუ უგუნურად გამოიყურება. ვშიშობ, რომ „კარაგანოვიზაციის“ სარკისებური ასახვა მოხდება ვაშინგტონის მიერ სიტუაციის ანალიზისა და შეფასების დროსაც.

ამას მიანიშნებდა ამას წინათ ცნობილი ჟურნალისტის სეიმურ ჰერშის მიერ გასაჯაროებული ინსაიდერული ინფორმაცია, რომ „თეთრ სახლში“ მართლაც განიხილებოდა ირანზე ტაქტიკური ბირთვული დარტყმის შესაძლებლობა, როგორც ამ დიფუზური ომის დასრულების საკმაოდ „რაციონალური“ ვარიანტი. ვშიშობ – კატასტროფისკენ მივექანებით.

არ ვიცი, რა ფორმისა და მასშტაბის იქნება ეს კატასტროფა, მაგრამ ერთი რამ შეიძლება დანამდვილებით ვთქვა: დღევანდელი ევროპა არაფერს აკეთებს, რომ თავიდან აირიდოს გარდაუვალი კატასტროფა, უფრო – პირიქით, ხოლო ზელენსკი კი საერთოდაც ტყავიდან ძვრება, რომ ამ კატასტროფის ეპიცენტრი გახდეს უკრაინა. გამაოგნებელია! მას კონკურენციას ნეთანიაჰუ თუ გაუწევს, რომელიც ასევე „დიდი ისრაელის“ ფუჭი ოცნების საფასურად მზად არის, ახალი ჰოლოკოსტისთვისაც კი გაწიროს ყველა, მათ შორის, თუნდაც თავისი ხალხიც.

– ბატონო დავით, თქვენ დაწერეთ, რომ კიევ-პეჩორის ლავრაზე დარტყმა რუსების უკიდურეს დაცემაზე მეტყველებს, რომლის შედეგიც სწორედ ისაა, რაც ხდება, რომ ამ შემაძრწუნებელი ცეცხლით პასუხია გაცემული და ნათელი ხდება, რისთვის ომობენ, მიუხედვად იმისა, თუ ვინ და რატომ წააქეზათ ან ერთი მხარე ანდა მეორე. რისთვის ომობენ?

– კარგად გამოჩნდა, რომ არც ერთი მხარე არ ომობს იმისთვის, რაც მათი სულების ხსნისთვის წმინდაა და ხელშეუხებელი. ასე რომ იყოს, უთუოდ გამოხატავდა რომელიმე მეომარი მხარე ღრმა, გულწრფელ სინანულს და შენდობას შესთხოვდა მომხდარის გამო უფალსა და ღვთისმშობელს. პირობასაც დადებდა, რომ მიუხედავად ომისა, ყველაფერს გააკეთებდა, რომ მსგავსი უბედურება აღარ დაეშვა.

სინდისთან მართლები რომ იყვნენ, ეს სიმართლე უბიძგებდა მათ და ეგებ ამაზე მაინც შეთანხმებულიყვნენ კიდეც, რომ სიწმინდეებზე თავდასხმებისგან ხელი აეღოთ, ორმხრივად დაეცვათ ეს სიწმინდეები. მაგრამ არა. ეს მიანიშნებს, რამდენად შორს არის სიმართლისა და სიწმინდისგან მათი მიზნები. განსაკუთრებით უკრაინისა, სადაც კანონიკური მართლმადიდებელი ეკლესია დაუნდობლად იდევნება. გარდა იმისა, რომ ეს ძმათამკვლელი ომია, როგორც აშკარად ჩანს – ეს ღვთისმგმობელი ომიც არის.

თამთა ქარჩავა

როგორ გადაურჩა აშშ-ირანის მოლაპარაკებები ტრამპის მუქარას და რა ბედი ელის შეთანხმებას?!

შვეიცარიის მდიდრულ კურორტ ბურგენშტოკში, ლუცერნის ტბის პირას, ახლო აღმოსავლეთში უმწვავესი კრიზისის განმუხტვის მიზნით, აშშ-ისა და ირანის დელეგაციებს შორის მაღალი დონის მოლაპარაკებების პირველი რაუნდი დასრულდა. კატარისა და პაკისტანის მედიაციით გამართული ეს შეხვედრა, რომელსაც აშშ-ის მხრიდან ვიცე-პრეზიდენტი ჯეი დი ვენსი, ხოლო ირანის მხრიდან საგარეო საქმეთა მინისტრი აბას არაღჩი ხელმძღვანელობდნენ, ნამდვილ დიპლომატიურ დრამად იქცა. მიუხედავად დონალდ ტრამპის მკაცრი მუქარისა და მოლაპარაკებების ჩაშლის პირას მისვლისა, მხარეებმა მიაღწიეს დროებით, თუმცა მნიშვნელოვან პროგრესს, რამაც რეგიონში დეესკალაციის მყიფე იმედი გააჩინა.

ტრამპის „ტვიტი“ და ირანელთა პროტესტი

მოლაპარაკებების დაწყებისთანავე, პროცესი სერიოზული საფრთხის წინაშე დადგა. აშშ-ის პრეზიდენტმა **დონალდ ტრამპმა** სოციალურ ქსელ X-ზე მკაცრი გზავნილი გამოაქვეყნა:

> **„ირანმა დაუყოვნებლივ უნდა შეაჩეროს საკუთარი ძვირად დაფინანსებული პროქსი ძალები ლიბანში პრობლემების გამოწვევისგან. თუ არ იზამენ, ირანს კვლავ ძალიან მაგრად დავარტყამთ, როგორც გასულ კვირას გავაკეთეთ, თუმცა უფრო ძლიერად“** – დაწერა **ტრამპმა.**

ამ განცხადებამ ბურგენშტოკში ნაღმის აფეთქების ეფექტი იქონია. ირანულმა სახელმწიფო მედიამ (IRNA) სასწრაფოდ გაავრცელა ინფორმაცია, რომ თეირანის დელეგაციამ, პროტესტის ნიშნად, დატოვა მოლაპარაკებების ოთახი და შენობა. თუმცა, დასავლური მედია და დიპლომატიური წყაროები, მათ შორის CNN, სიტუაციას უფრო მშვიდად აფასებდნენ. მათი ცნობით, ირანის დელეგაციას პროცესი საბოლოოდ არ მიუტოვებია; შეხვედრა მხოლოდ დროებით შეჩერდა შუამავლებთან კონსულტაციების მიზნით, რის შემდეგაც მხარეები მაგიდას დაუბრუნდნენ.

„საძირკველი მომზადებულია“

კრიზისის გადალახვის შემდეგ, **ჯეი დი ვენსმა** პრესკონფერენციაზე განაცხადა, რომ აშშ-მა დასახულ მიზნებს მიაღწია. მან პროცესი მშენებლობას შეადარა:

> **„საბოლოო შეთანხმება სახლია. ჩვენ საძირკველი მოვამზადეთ, სახლი ჯერ არ აგვიშენებია, თუმცა წარმატებით მოვამზადეთ საძირკველი, რომ ამერიკელი ხალხისთვის კარგ შედეგს მივაღწიოთ“** – განაცხადა მან.

ბურგენშტოკის სამიტის შედეგად რამდენიმე ფუნდამენტური შეთანხმება გაფორმდა:

ბირთვული მონიტორინგი – ირანი დათანხმდა ატომური ენერგიის საერთაშორისო სააგენტოს (IAEA) ინსპექტორების თეირანში დაბრუნებას.

სანქციების შემსუბუქება და ნავთობი – აშშ-ის ხაზინის დეპარტამენტმა გამოსცა ორთვიანი გენერალური ლიცენზია (21 აგვისტომდე), რომლითაც ირანული ნავთობის იმპორტი დაუშვა. ირანის განცხადებით, ასევე გათავისუფლდა მათი გაყინული აქტივების ნაწილი.

ჰორმუზის სრუტის უსაფრთხოება – შეიქმნა პირდაპირი საკომუნიკაციო ხაზი კომერციული გემების უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად და ინციდენტების თავიდან ასაცილებლად.

ლიბანის დეკონფლიქტაციის უჯრედი – კატარისა და პაკისტანის ხელშეწყობით, შეიქმნა სპეციალური უჯრედი, რომელმაც ლიბანში სამხედრო მოქმედებების დასრულებას უნდა შეუწყოს ხელი.

მომდევნო 60 დღის განმავლობაში ტექნიკური ჯგუფები მუშაობას გააგრძელებენ, რათა საბოლოო შეთანხმების საგზაო რუკა შეიქმნას. თუმცა, ტრამპის ულტიმატუმი ძალაში რჩება – თუ 60 დღეში შეთანხმება არ შედგება, ვაშინგტონი თეირანის დაბომბვას განაახლებს.

ისრაელის პოზიცია და რეგიონული გამოწვევები

სანამ შვეიცარიაში მშვიდობაზე საუბრობდნენ, ისრაელის პოზიცია კვლავინდებურად ხისტი და უკომპრომისოა. ისრაელის თავდაცვის მინისტრმა **ისრაელ კაცმა** მკაფიოდ განაცხადა, რომ ისრაელის თავდაცვის ძალები (IDF) არ აპირებენ ლიბანის უსაფრთხოების ზონის დატოვებას:

> **„ლიბანში ისრაელის მებრძოლებისთვის საფრთხეების აღმოსაფხვრელად შეზღუდვები არ არსებობს. ისინი რჩებიან ზონაში ჩრდილოეთის დასახლებების დასაცავად“**

ეს განცხადება პირდაპირ ეწინააღმდეგება თეირანის პოზიციას. ირანის საგარეო უწყების სპიკერმა **ესმაილ ბაღაიმ** ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ლიბანში ომის სრული შეწყვეტის გარეშე, ირანი საბოლოო შეთანხმების ფაზაში საერთოდ არ ჩაერთვება.

მედიის შეფასებები და ჩაშლის რისკები

დასავლური მედია (მათ შორის Reuters და CNN) ბურგენშტოკის შეხვედრას აფასებს, როგორც „ტაქტიკურ შესვენებას“ და არა სტრატეგიულ მშვიდობას.

ანალიტიკოსები აღნიშნავენ, რომ ბაიდენ-ჰარისის ადმინისტრაციისგან განსხვავებით, ტრამპის გუნდი „მაქსიმალური ზეწოლის“ პოლიტიკას სამხედრო მუქარას უთავსებს, რაც ირანს დათმობებზე აიძულებს, თუმცა პროცესს უკიდურესად არაპროგნოზირებადს ხდის.

ირანული მედია აქცენტს აკეთებს იმაზე, რომ თეირანმა ეკონომიკურ გამარჯვებას მიაღწია სანქციების ნაწილობრივი მოხსნით და ქვეყანაში „მასშტაბური რეკონსტრუქციის გეგმა“ იწყება. თუმცა, ისინი ტრამპის რიტორიკას „კონსტრუქციული დიპლომატიის საზოტაჟად“ ნათლავენ. ისრაელის მედია კი სკეპტიკურადაა განწყობილი. თელ-ავივში შიშობენ, რომ სანქციების შემსუბუქება ირანს ეკონომიკურად ამოასუნთქებს, რასაც ის კვლავ ჰეზბოლასა და სხვა პროქსი ჯგუფების გასაძლიერებლად გამოიყენებს.

რამდენად რეალურია შეთანხმების ჩაშლა?

ანალიტიკოსები ვარაუდობენ, რომ შეთანხმების კიდევ ერთხელ ჩაშლის ალბათობა უაღრესად მაღალია. 60-დღიანი ვადა, რომელიც **ტრამპმა** მხარეებს მისცა, დანაღმულ ველს ჰგავს.

მთავარი დაბრკოლება ლიბანის ფრონტია – თუ ისრაელი არ შეწყვეტს სამხედრო ოპერაციებს, ირანი მოლაპარაკებებს ჩაშლის; ხოლო თუ ირანი ჰეზბოლას არ აიძულებს უკან დახევას, ტრამპი თეირანზე დარტყმების განახლების მუქარას შეასრულებს. ბურგენშტოკში საძირკველი მართლაც ჩაიყარა, თუმცა ამ საძირკველზე სახლის აშენებას იმაზე მეტი დიპლომატიური ნება დასჭირდება, ვიდრე ამჟამად ვაშინგტონსა და თეირანს გააჩნიათ.

ძალთა ბალანსის ცვლილება

პარტია „ხალხის ძალის“ წევრი **დავით ქართველიშვილი,** შვეიცარიაში, აშშ-სა და ირანს შორის მოლაპარაკებების პირველი რაუნდის ირგვლივ განვითარებულ მოვლენებს აფასებს.

მისი თქმით, ირანი დღეს აღარ ჰგავს სანქციებით კუთხეში მიმწყვდეულ სახელმწიფოს და თუ დასავლეთში რამდენიმე წლის წინ განიხილავდნენ, როგორ გაეძლიერებინათ ზეწოლა ირანზე, დღეს განიხილება, რა პირობებით უნდა შედგეს შეთანხმება თეირანთან.

> **„შვეიცარიაში, აშშ-ირანის მოლაპარაკებების პირველი რაუნდის ჩაშლა ახალი გეოპოლიტიკური რეალობის ერთ-ერთ ყველაზე სიმბოლურ ეპიზოდად იქცა. არსებული ინფორმაციით, დონალდ ტრამპის მორიგი მკაცრი განცხადებების შემდეგ, ირანის დელეგაციამ სრულფასოვან დიალოგზე უარი თქვა და მოლაპარაკებების ადგილი დემონსტრაციულად დატოვა, რის შედეგადაც შუამავლები – პაკისტანი და კატარი, უკიდურესად უხერხულ მდგომარეობაში აღმოჩნდნენ. ამ მოვლენაში პროტოკოლურ დეტალებზე უფრო მნიშვნელოვანი თავად სიმბოლიზმი იყო: ვაშინგტონი კვლავ ძალის პოზიციიდან საუბარს ცდილობდა, ხოლო თეირანმა აჩვენა, რომ მისთვის ერთპიროვნული კარნახის ეპოქა დასრულებულია.**
>
> **ამერიკული მხარისთვის ყველაზე მტკივნეული არა თავად მოლაპარაკებების დროებითი შეჩერება, არამედ ის აღმოჩნდა, რომ ირანი დღეს აღარ ჰგავს სანქციებით კუთხეში მიმწყვდეულ სახელმწიფოს. მრავალწლიანი ზეწოლის მიუხედავად, მან გააძლიერა კავშირები ჩინეთთან, რუსეთთან, სპარსეთის ყურის ქვეყნებთან და გლობალური სამხრეთის მნიშვნელოვან ნაწილთან. ამიტომ ირანული დელეგაციის დემონსტრაციული გასვლა უფრო თავდაჯერებულობის გამოვლინებად აღიქმებოდა, ვიდრე ემოციურ დიპლომატიურ რეაქციად. მეტიც, შექმნილი შთაბეჭდილებით, მოლაპარაკებების პროცესის გადარჩენა სწორედ შუამავლებს მოუხდათ და არა ირანისთვის რაიმე დათმობების მოპოვება“** – მიიჩნევს ანალიტიკოსი.

მისივე თქმით, ამასთან, პროცესის სრულ კრახზე საუბარი ნაადრევია. არც ვაშინგტონია დაინტერესებული პირდაპირი კონფრონტაციის განახლებით და არც თეირანი.

> **„აშშ-ს სჭირდება საგარეო პოლიტიკური შედეგის დემონსტრირება, როგორც შიდა პოლიტიკური პროცესების, ისე ამერიკის სახელმწიფოებრიობის 250 წლის იუბილეს ფონზე. თავის მხრივ, ირანი დაინტერესებულია დარჩენილი შეზღუდვების საბოლოო მოხსნითა და ეკონომიკის აღდგენისთვის აუცილებელი უცხოური ინვესტიციების მოზიდვით. სწორედ ამიტომ, ხმაურიანი დემარშების მიუხედავად, ყველაზე რეალისტური სცენარი კულისებს მიღმა კონსულტაციების გაგრძელება და კომპრომისული ფორმულის ძიებაა.**
>
> **დღევანდელი ვითარების მთავარი დასკვნა კი შესაძლოა ბევრად უფრო მნიშვნელოვანი იყოს, ვიდრე თავად მოლაპარაკებების ბედი. თუ რამდენიმე წლის წინ დასავლეთში განიხილავდნენ, როგორ გაეძლიერებინათ ზეწოლა ირანზე, დღეს უკვე განიხილება, რა პირობებით უნდა შედგეს შეთანხმება თეირანთან. ეს კი ნიშნავს, რომ საერთაშორისო პოლიტიკაში ძალთა ბალანსი შესამჩნევად იცვლება და შესაძლოა, შვეიცარიაში განვითარებული ეს დიპლომატიური დრამა სწორედ ამ ცვლილების ყველაზე თვალსაჩინო სიმბოლოდ დარჩეს. ამასობაში კი და პარალელურად, არც საფეხბურთო მოედანზე აგებს თეირანი – ამჯერად ბრიუსელთან (ირანმა ბელგიასთან ფრედ ითამაშა)“** – წერს **დავით ქართველიშვილი.**

ლიკა ბერიკაშვილი

22 ივნისი...

თქვენ რა გჭირთ, ცოდვის შვილებო!

22 ივნისი იყო სამი დღის წინ! ასაქს არა აქვს მნიშვნელობა, ჩვენი ქვეყნის მოსახლეობის ნორმალური ნაწილისთვის, „1941 წლის 22 ივნისი, „დიდი სამამულო ომის“ დაწყების დღეა!

„ბუნებრივია, იგი არ ვრცელდება საქართველოში მომრავლებულ ნეოფაშისტებზე, რომელთათვის „სამშობლო და მამული“ წარსულში ჩარჩენა და აბსტრაქტული მცნებაა მხოლოდ!

დავით ქობალია

იმაზე უფრო დიდი მოვლენა, ვიდრე „მეორე მსოფლიო ომი“ იყო, კაცობრიობის ისტორიაში არაფერი მომხდარა!

იგი, ჩვენთვის, იმდროინდელ სსრკ-ში მცხოვრებთათვის, – 1941 წლის 22 ივნისს დაიწყო, მაგრამ დღემდე არ დამთავრებულა!

მავანი იკითხავს: ეს როგორ?

როგორ და, – 1945 წლის 9 მაისს ფაშიზმი დამარცხდა, მაგრამ მისი დამმარცხებელი ვერ მოკლეს, იგი მანამ იცოცხლებს, სანამ კაცობრიობა იარსებებს!

ქვემოთ კი, წაიკითხეთ ის, რასაც გულმოდგინედ მალავენ და ზიანს აყენებენ კაცობრიობის ისტორიას!

1944 წელს, მეორე მსოფლიო ომის ბედი გადაწყვეტილი იყო, როცა ფარული, მაგრამ დაუნდობელი ომი გაჩაღდა, ფაშიზმის მომავალი დამმარცხებლის ღვაწლის გასაყალბებლად!

საოცარი ის არის, პარალელურად, არავინ ერიდებოდა მის ქება-დიდებას, განსაკუთრებით, მაშინ ფარული, მაგრამ მომავალში გაცხადებული მტრების ბანაკში.

არ მოვაცდენ მკითხველს იმდროინდელი სახელმწიფო მოღვაწეების, ნამდვილი პოლიტიკოსების, საქვეყნოდ გამოჩენილი და აღიარებული ადამიანების გამონათქვამების ციტირებით, მეორე მსოფლიო ომში ფაშიზმის წინააღმდეგ გამარჯვების მთავარ შემოქმედ – **იოსებ სტალინზე!**

...ინტერნეტსივრცეში მეორე მსოფიო ომის შესახებ ისეა მასალები დაწერილი, თითქოს საბჭოთა ჯარების წარმატებები, გერმანელების „ბლიტცკრიგის“ გეგმის ჩავარდნის შემდეგ, დანაშაულებრივი ქმედება ყოფილიყოს. ამის გასამართლებლად, ყოველ ნაბიჯზე, საბჭოთა მხრიდან სამხედრო და სამოქალაქო მოსახლეობის „უზარმაზარ მსხვერპლზე“ მახვილდება ყურადღება, თითქოს სხვა, უფრო მარტივი გზები და საშუალებები გააჩნდა ქვეყნის მაშინდელ ხელმძღვანელობას.

ეს მიდგომა მეორე მსოფლიო ომის ისტორიისადმი, ჯერ კიდევ ომის მიმდინარეობისას წარმოიშვა. იგი ამერიკელმა და ინგლისელმა ისტორიკოსებმა აღმოაჩინეს, რომლებსაც 1943 წლის ბოლოს სრულიადაც არ ეეჭვებოდათ ფაშისტური გერმანიის და მას აყოლილი, თითქმის მთლიანი ევროპის ფაშისტური ნაწილის გარდაუვალი მარცხი.

საოცარია, ასეთ პირობებში, მათთვის კატასტროფის წინ მდგარი ევროპის ქვეყნების და მათი მოსახლეობის ბედი კი არ იყო მნიშვნელოვანი, არამედ ომის შემდგომ დასაწერი ისტორიის მათ სასარგებლოდ წარმოჩინება იყო უმთავრესი!

ე.წ. დასავლელმა ისტორიკოსებმა უმალ აუღეს ალღო ისტორიის უმნიშვნელოვანეს მომენტს, რომ ომი მიმდინარეობს, კაცობრიობის ისტორიის ბოლო ორიათასი წლის დასასრულს, როცა როგორც წესი, მარტო მეოცე საუკუნის ისტორია კი არ იწერება, არამედ ორიათასი წლის ისტორია ჯამდება და ის, რაც მათ თვალწინ ხდება დედამიწის ზურგზე, უდავოდ სჭარბობს ყველა მოვლენას ერთად აღებულს, რაც ამ ხნის მანძილზე მომხდარა!

სწორედ აქ დაისვა კითხვა:

„ყველა ომი, აუცილებლად, ერთ-ერთი მხარის დამარცხებით მთავრდება. საეჭვო არ არის, ვინ იქნება დამარცხებული. მთავარი ეს არ არის, მთავარია, ვინ იქნება ამ გამარჯვების აღიარებული შემოქმედი და ვის მოიხსენიებს ისტორია ფაშიზმისგან კაცობრიობის მხსნელად?“

მკითხველს (განსაკუთრებით გონებამანიპულირებულ უმწიფარ მკითხველს) უნდა შევახსენო:

– დღევანდელისგან განსხვავებით, მაშინ „ფაშიზმი“ კაცობრიობის უსასტიკეს მტრად იყო აღიარებული როგორც საბჭოთა, ასევე აშშ-ინგლისის მხრიდან!

...ომის დაწყებიდან ერთი წლის თავზე, ფაშისტ ფანატიკოსთა და მათ აყოლილ კრიმინალურ წვრილფეხობა ქვეყნების გარდა, არავის ეეჭვებოდა საბჭოთა სამხედო ძალის გამარჯვების, არც აშშ-ინგლისს, რომლებიც მიკროსკოპით აკვირდებოდნენ, საით გადაიხრებოდა ომის ბედი, რომ იმ მხარეს დამდგარიყვნენ. მაგრამ მათთვის ომის დასამთავრებლად გადამწყვეტი ნაბიჯის გადადგმა საჩქარო არ იყო, რადგან სხვისი ქვეყნების ნგრევა და მათი მოსახლეობის ამოწყვეტა მათთვის ტრაგედიას არ წარმოადგენდა, ამიტომაც არ ცდილობდნენ ომის დამთავრების დაჩქარებას და ამ მიზნით ე.წ. „მეორე ფრონტის“ გახსნას, ვიდრე იოსებ სტალინმა პირდაპირ არ მიანიშნა, რომ უმაგათოდაც იზამდა იმას „ზეგ“, რაც შეიძლებოდა მათთან ერთად „დღეს“ დამთავრებულიყო!

...მოაზროვნე მკითხველი დამეთანხმება, რომ რთული არ იყო მათთვის იმის მიხვედრა, თუ რას მოასწავებდა სტალინის მინიშნება!

ამ თემაზე აქ ვწყვეტ საუბარს, უამრავი წერილობითი წყარო და საბუთი მოიპოვება ამის შესახებ, სიმართლის მოსმენით დაინტერესებული მკითხველი იოლად რომ მოიპოვებს!

მე ისევ ზემოთ დასმულ კითხვას მივუბრუნდები:

„ყველა ომი, აუცილებლად, ერთ-ერთი მხარის დამარცხებით მთავრდება. საეჭვო არ არის, ვინ იქნება დამარცხებული. მთავარი ეს არ არის, მთავარია, ვინ იქნება ამ გამარჯვების აღიარებული შემოქმედი და ვის მოიხსენიებს ისტორია ფაშიზმისგან კაცობრიობის მხსნელად?“

არანაკლები სიმკაცრით და გულმოდგინებით მიუდგნენ ე.წ. დასავლეთში, მეორე მსოფლიო ომის მომგების სახელის მიტაცებას. განსაკუთრებით ფაშიზმის დამარცხების და ომის დამთავრების შემდეგ, რომელიც ასჯერ ხანგრძლივი აღმოჩნდა, ვიდრე მეორე მსოფლიო ომის დაწყება-დამთავრება და დღესაც გრძელდება!

დღესაც გრძლედება -მეთქი, რომ ვთქვი – ვინმეს გადამეტებული რომ არ ეგონოს, თვალსაჩინოებისთვის უკრაინის მაგალითიც კმარა, სადაც ფაშიზმის აღორძინებასაც კი არ ერიდებიან რუსული სამხედრო ურჩხულის წინააღმდეგ, მათი წამქეზებლები და დამფინანსებლები, რომლებმაც უკრაინის ორმოცდახუთმილიონიანი მოსახლეობა ორ წელიწადში გაამესამედეს და ახლა დარჩენილი მესამედის გასანადგურებელ ფინანსებს აგროვებენ, ამერიკაში და მათ ქვეშევრდომ ე.წ. „ევროგაერთიანებაში“!

– არც ისე იოლი აღმოჩნდა „ისტორიის გაყალბება“!

მას ვერც სამყაროს კომპიუტერიზაციამ დააკლო რამე და ვერც ადამიანის ტვინის გაციფრულების მცდელობა მოუტანს შედეგს!

ზემოთ ვახსენე, ომის დამთავრებამდე დაიწყო მომავალი, ფაშიზმზე გამარჯვების შემოქმედთა ღვაწლის გაყალბება.

ბუნებრივია, ისტორიის გამყალბებლებმა და მათმა დამკვეთებმა კარგად იცოდნენ, რასაც სჩადიოდნენ, მაგრამ ასეთი მძიმე, ხანგრძლივი და თითქმის მიუღწეველი თუ იქნებოდა ეს პროცესი, მათთვისაც ძნელად წარმოსადგენი აღმოჩნდა.

აქვე მინდა მკითხველს ვაუწყო, რასაც ამ სტრიქონებში წაიკითხავთ, არ არის მხოლოდ უამრავი საარქივო და გამოქვეყნებული მასალების წაკითხვით გაკეთებული დასკვნების შედეგი, ისინი მეტწილად გერმანელ და ავსტრიელ ისტორიკოსებთან ერთად, მრავალგზისი საუბრების შედეგია, სადაც ისინი სიმართლეს არასოდეს გაურბიან!

სხვა საქმეა, რომ „ევრო-ამერიკული დემოკრატიის“ პირობებში ნამდვილად არ აქვთ იმისი ხმამაღლა თქმის უფლება, რასაც ისინი თავიანთ კოლეგებთან იტყვიან, თუნდაც უცხოელები იყვნენ...

დიახ, პატიოსანი და მართალი ისტორიკოსებიც მრავლად არიან, თუნდაც მეორე მსოფლიო ომში დამარცხებული „გერმანია-ავსტრიის და დანარჩენი ქვეყნების ფაშისტური ნაწილის წარმომადგენლებში“, რომლებიც მიუხედავად თემის წამგებიანობისა, არ ერიდებიან სიმართლეს, მაგრამ გულის სიღრმეში მაინც განიცდიან მხოლოდ მათთვის გასაგებ ტკივილს. ერთმა ჩემმა, ფრიად განსწავლულმა ავსტრიელმა მეგობარმა ასე განმიმარტა:

„– ხომ არ გეეჭვებათ, რაც უნდა „დამნაშავე და ცუდი კაცი“ ყოფილიყო ბაბუაჩემი, ბაბუაშენს მაინც მირჩევნიაო!“

ახლა იმ ქართველებს მინდა ვკითხო, ვინაც ფაშიზმის გამართლებას და ჭირისუფლობასაც კი არ ერიდება, ოღონდ საკუთარს თავსლაფი ასხას:

– თქვენ რა გჭირთ, თქვე ცოდვის შვილებო, ომში დამარცხებულიც კი ვერ უბედავს ბაბუათქვენს აუგი აკადროს, სიმართლეს ვერ გაურბის, თქვენ კიდევ, ზემოთ ნახსენებ „კაცობრიობის ჭეშმარიტი ისტორიის გამყალბებელთა“ ბანაკში დინბჩაყოფილები ყველაფერს რომ კადრულობთ, ოღონდ ისინი გაამართლოთ?

– რას გიშვრებიან, რას გიხდიან ასეთს?

P.S.

უამრავი შემთხვევა ახსოვს ისტორიას, როცა ხალხებს, რომლებსაც წარმოსაჩენი ადამიანი არ ჰყოლიათ, წარმოსახვაში შეუქმნიათ იგი და ასე დაუძველებიათ მითი, რომელიც საკუთარი ისტორიის კუთვნილებად უქცევიათ!

მაგრამ, ფაშიზმის დამმარცხებლის სამშობლოში, ფაშისტებს ეთაყვანებოდნენ, – მე ვერსად ვნახე!

დავით ქობალია

უხამსობამ კარები შემოგვიმტვრია!

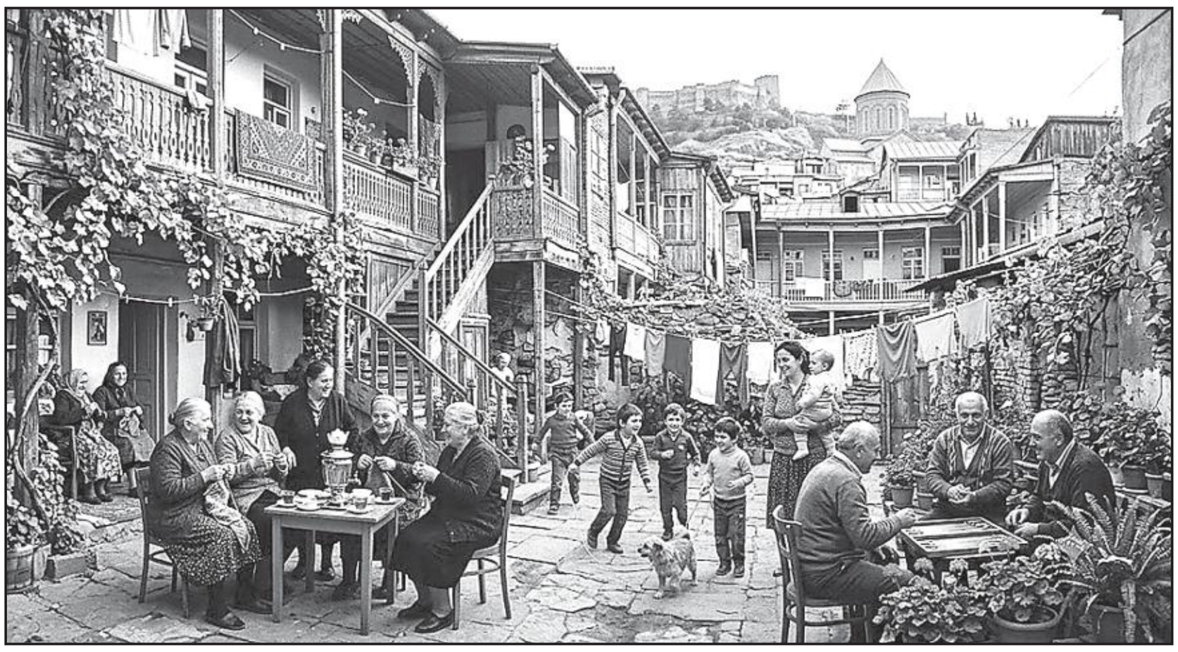

როცა ქალაქიდან სირცხვილი გაქრა!..

ბოლო ათწლეულებმა თბილისს ძველ იერსახესთან ერთად მთავარი საყრდენი, შინაგანი ურბანული ეთიკა წაართვა. თბილისი ხომ გაცილებით მეტი იყო, ვიდრე ჩუქურთმიანი აივნების, იტალიური ეზოებისა და ძველი აგურის მექანიკური ჯამი. ის პირველ რიგში ქცევის ფორმას წარმოადგენდა. დუმილის კულტურა, სხვისი სივრცის უხმო პატივისცემა და რიდი ქალაქის ფუნდამენტს ქმნიდა. რიდი შიშს სრულებითაც არ ნიშნავდა, მასში შინაგანი არისტოკრატიზმი, ტაქტი და ადამიანური ზომიერება იგულისხმებოდა.

ჩვენი დროის ყველაზე ზუსტი დიაგნოზი მენტალური პროვინციალიზმია. მას გეოგრაფიასთან ან დაბადების ადგილთან კავშირი არ აქვს. ნამდვილ სოფელს მუდამ გააჩნდა უმკაცრესი ბუნებრივი მორალი და უტეხი ღირსება. იქაურმა ეთიკამ ზუსტად იცოდა, სად გადიოდა ზღვარი.

ნამდვილი ტრაგედიაა ის ადამიანია, რომელმაც მიწასთან დაკავშირებული ბუნებრივი სირცხვილის გრძნობა უკუაგდო, მაგრამ ქალაქის კულტურის გასააზრებლად ინტელექტუალური რესურსი არ ეყო. ის დარჩა მორალურ ვაკუუმსა და ურბანულ სივრცეში, რომლის წესებიც მისთვის სრულიად გაუგებარია.

ქალაქი მხოლოდ მშრალ საცხოვრებელ მისამართს არ წარმოადგენს. ქალაქი თვითშეზღუდვის სკოლაა. ურბანული თანაცხოვრება იწყება ზუსტად იქ, სადაც აცნობიერებ, რომ საკუთარ ხმას, ჟესტს, ვნებასა და სხვის სივრცეში შეჭრის სურვილს მკაცრი საზღვარი უნდა დაუდო.

ოდესღაც თბილისური ეზო, სადარბაზო და უბრალოდ მეზობლის მზერა ადამიანს ჩარჩოში აქცევდა. მოქმედებდა უხილავი სოციალური კონტროლი. დღეს მსგავსი მექანიზმი მოშლილია. სირცხვილის გრძნობის გაქრობა ცივილიზაციის ყველაზე ჩუმ და შეუქცევად კოლაფსს წარმოადგენს. იურიდიული კანონი ვერასდროს გასწავლის იმას, რაც შინაგანი აღზრდის ნაწილი უნდა იყოს. ქალაქს ხომ მუდამ იცავდა ის, რაც ქაღალდზე არსად დაწერილა: ტაქტი, უხერხულობის განცდა, შინაგანი ცენზურა და სხვის თვალში დაცემის შიში. დღეს შიშიც გამქრალია და სირცხვილიც. უხამსობამ გამოანგრია კარები და სოციალურმა ქსელებმა მას უზარმაზარი ტრიბუნა დაუთმო. რაც ადრე მანკიერებად ითვლებოდა და ვიწრო წრეში იმალებოდა, დღეს კამერის წინ ტრაბახით დგება, სტატუსად ფორმდება და თავხედურად ითხოვს ტაშს. ვულგარულობა ზოგიერთისთვის პოპულარობისა და თვითდამკვიდრების იაფფასიან ტექნოლოგიად იქცა. აქ აუცილებლად უნდა გავიხსენოთ ერთი ფუნდამენტური ჭეშმარიტება: ყველა ორ ფეხზე მოსიარულე ბიოლოგიური არსება ჯერ კიდევ არ არის ადამიანი და მით უმეტეს, ყველა ადამიანი ავტომატურად არ წარმოადგენს პიროვნებას.

მერაბ მამარდაშვილი გენიალურად აღნიშნავდა, რომ ადამიანობა მუდმივ ძალისხმევას მოითხოვს. პიროვნებად დაბადება შეუძლებელია, პიროვნებად აუცილებლად უნდა შედგე. სტატუსის მოპოვებას უზარმაზარი შინაგანი მუშაობა, საკუთარ ინსტინქტებზე გამარჯვება და მორალური საყრდენის პოვნა სჭირდება. როდესაც მსგავს ძალისხმევაზე უარს ამბობ, რჩები უბრალო ბიოლოგიურ ერთეულად. სწორედ შემდგარი პიროვნების სტატუსს მოკლებული, შინაგანად დაცარიელებული ინდივიდი ფარავს საკუთარ ინტელექტუალურ სიშიშვლეს ხმაურითა და საზღვრების უხეში რღვევით.

აქ არანაირად არ ვაპირებ მორალისტის პოზიციიდან საუბარს, რადგან თითოეულ ჩვენგანს ცხოვრებაში უამრავი შეცდომა გვაქვს დაშვებული და უცოდველი მართლაც არავინაა. თუმცა, ფაქტია: სხვისი ფულის, ცოდვებისა თუ პირში ლუკმის თვლაში ბადალი არ გვყავს. მართლმადიდებლური სწავლება და წმინდა მამები ხომ პირდაპირ გვეუბნებიან, რომ საკუთარი ცოდვების დანახვა ანგელოზების ხილვაზე აღმატებული სასწაულია. ჩვენ კი, ნაცვლად საკუთარი სულის განწმენდისა, გამუდმებით სხვის განკითხვაში ვართ. ნეტავ იგივე ჟინითა და ენთუზიაზმით საკუთარ შეცდომებს, წაკითხულ წიგნებსა თუ უქმად დაკარგულ დროს ვითვლიდეთ, დღეს სრულიად სხვა ქალაქში, სულ სხვა ქვეყანაში ვიცხოვრებდით.

ამას წინათ სოციალურ ქსელში სრულიად სხვა საკითხზე ვკითხულობდი კომენტარებს და იქ დატრიალებულმა აგრესიამ გონებაში უცებ ამოატივტივა ერთი ძველი ეპიზოდი, რომელიც მორალური ფსკერის გარღვევის ყველაზე შემზარავ და ზუსტ ილუსტრაციად რჩება. კადრები, სადაც აქტივისტი დეპუტატს ზურგიდან მისდევს და დასძახის: □**კიბოიანი ხარ!**□

შეჩერდით და დაფიქრდით, აქ პოლიტიკა სრულდება. ვეღარ ვისაუბრებთ პროტესტსა და სამოქალაქო აქტივიზმზე. როდესაც ავადმყოფობა, დასუსტებული სხეული, ფიზიკური ტკივილი და ყველაზე დაუცველი მდგომარეობა სალანძღავ იარაღად იქცევა, იქ მთავრდება იდეოლოგიაც და ადამიანობაც. სხვისი სენით სპეკულირება შეურაცხყოფს როგორც კონკრეტულ ადრესატს, ისე ყველა იმ ადამიანსა თუ ოჯახს, სადაც უმძიმეს ტკივილს ჩუმად და უდიდესი ღირსებით ებრძვიან.

გადაბიჯებულია ზღვარი, რომლის მიღმაც მხოლოდ მორალური სიცარიელე რჩება. ქალაქი მოქალაქის გარეშე მხოლოდ დეკორაციას, ბეტონისა და მინის ცივ გროვას წარმოადგენს. ვერანაირი თანამედროვე ინფრასტრუქტურა ვერ გადაგვარჩენს, სანამ საკუთარ თავში დანგრეულ მორალურ საყრდენებს არ აღვადგენთ.

ნამდვილი თბილისი იქ იწყება, სადაც ადამიანი შინაგან ველურობას აჩერებს და სხვისი სიმშვიდის პატივისცემას სწავლობს. ის მხოლოდ მაშინ დაბრუნდება, როცა ხელახლა გავიაზრებთ ერთ უმძიმეს ჭეშმარიტებას: სხვისი სიმშვიდე შენი თავისუფლების მტერი კი არა, შენი ადამიანობის პირველი და ყველაზე მთავარი გამოცდაა.

ირაკლი ყიფიანი

23.06.2026

მიგრანტებისა და არალეგალური დასაქმებისთვის ევროპაში კარი მოსალოდნელზე სწრაფად იხურება

ევროპარლამენტმა დაამტკიცა კანონი, რომელიც არალეგალი მიგრანტების მესამე ქვეყნებში დაბრუნების შესახებ ევროკავშირის პოლიტიკას რადიკალურად ცვლის. კანონი ბლოკის გარეთ ე.წ. დაბრუნების ცენტრების შექმნის საშუალებას იძლევა, სადაც შესაბამისი გადაწყვეტილებით მიგრანტები უნდა გაიგზავნონ, თუ მესამე ქვეყანა მათ მიღებას დათანხმდება. გამონაკლისია თანმხლები პირების გარეშე დარჩენილი არასრულწლოვნები. გამკაცრებული პირობები, რა თქმა უნდა, შეეხება საქართველოს მოქალაქეებსაც.

ამის გარდა, კანონი არალეგალი მიგრანტების საცხოვრებელი ადგილების ან □ხვა შესაბამისი შენობების□ჩხრეკის საშუალებას იძლევა. ევროკავშირის არაწევრი ქვეყნის მოქალაქის დეპორტაციის გადაწყვეტილებას თან დაერთვება ბლოკის შესაბამისი ტერიტორიის დაუყოვნებლივ ან განსაზღვრული ვადის განმავლობაში დატოვების ვალდებულება. კანონი, ასევე, არალეგალი მიგრანტების დაკავების ვადას ექვსი თვიდან ორ წლამდე ზრდის, ხოლო საფრთხის რისკის შემცველი პირებისთვის დაკავების ვადა, შესაძლოა, შეუზღუდავი იყოს.

ასევე, მკაცრდება ევროკავშირის ტერიტორიაზე შესვლის აკრძალვები და უმეტეს შემთხვევაში მათი ხანგრძლივობა 5-დან 10 წლამდე გაიზრდება. საფრთხის რისკი შემცველად მიჩნეული პირებისთვის აკრძალვა, შესაძლოა, მუდმივიც იყოს.

ამასთან, ახალი კანონი დეპორტაციის შესახებ გადაწყვეტილების გასაჩივრების პროცედურას ცვლის. ამჟამად გადაწყვეტილების აღსრულება ავტომატურად ჩერდება სასამართლო საქმის განხილვის პერიოდში, ხოლო ახალი წესების თანახმად, ეს ავტომატური გარანტია უქმდება. სასამართლო თითოეული შემთხვევის მიხედვით გადაწყვეტს, შეაჩეროს თუ არა დაბრუნების გადაწყვეტილების აღსრულება.

იხ. 11 გვ.

4 ოქტომბრის საქმეზე დაკავებულებს 5-5 წლით თავისუფლების აღკვეთა მიესაჯა

ზურაბ ჭავჭანიძე:

„მე სოხუმში მოვკვდი, ახლა ცოცხალი გვამი ვარ“!

4 ოქტომბერს განვითარებულ მოვლენებთან დაკავშირებით, ერთ-ერთ ეპიზოდზე ბრალდებული 8 პირი – **ზურაბ ჭავჭანიძე, ვლადიმერ გველესიანი, ამირან დოლიშვილი, ანტონ ვარდანიძე, ალექსანდრე ჩილაჩავა, გენადი კუპრეიშვილი, სულხან ცუღუში** და **რამაზ მამულაძე** სასამართლომ დამნაშავედ ცნო. თბილისის საქალაქო სასამართლოს მოსამართლე **რომეო ტყეშელაშვილის** გადაწყვეტილებით, რვავე პირს, მათ შორის, ზურაბ ჭავჭანიძეს 5-5 წლით თავისუფლების აღკვეთა მიესაჯა.

საქმის მოსამართლემ რომეო ტყეშელაშვილმა განაჩენის გამოცხადებამდე, სასამართლო პროცესზე განაცხადა, რომ ღობე რომც არ ყოფილიყო, იქ არავის ჰქონდა შესვლის უფლება. ამის შემდეგ კი განაჩენი გამოაცხადა.

„ბრალდებულები აცხადებდნენ, თითქოს, ადგილი ჰქონდა პროვოკაციას, თუმცა, მტკიცებულებების გამოკვლევის დროს, ეს არ გამოკვეთილა. ვიდეო-მტკიცებულებების გამოკვლევისას ვნახეთ, რომ მშვიდობიან აქციაზე გარკვეული განცხადებები გაკეთდა სწორედ იმ ადამიანების მხრიდან, რომელთა მოწოდების საფუძველზე იქ გადაინაცვლეთ. მოგიწოდეს რა, პრეზიდენტის სასახლესთან გადაგენაცვლათ და მამაკაცური ძალებით განგეხორციელებინათ ის ქმედებები, რაც ვიდეოჩანაწერებში ვნახეთ.

აქ არავის ასამართლებენ პატიოსნება-უპატიოსნებაზე, ყველანი პატიოსნები ხართ, აქ განვიხილავთ იმას, დაადასტურა თუ არა ბრალდებამ დანაშაულის ნიშნები. მშვიდობიანი აქცია იყო თავისუფლების მოედანზე და არც ერთი თქვენგანი იქ არ დაუკავებია პოლიციას. მას შემდეგ, რაც აქციას შეუერთდით ათონელის სასახლესთან, ძალადობა განხორციელდა. პოლიციის არაერთი თანამშრომელია დაჭრილი. იქნებ, ახლა მაინც განასხვავოთ, რა არის შავი და რა არის თეთრი. პრეზიდენტის სასახლე სტრატეგიული ობიექტია და არავის აქვს უფლება, თუ საშვი არ აქვს, გადაინაცვლოს მის ეზოში. ზოგიერთი თქვენგანი წინა ხაზზე იყავით და დაცვის სამსახური იგერიებდა მოძალადე ჯგუფს. არაერთხელ მოხდა შესვლა, ღობე არ ყოფილა დამაბრკოლებელი. ღობე რომც არ ყოფილიყო, იქ არავის ჰქონდა შესვლის უფლება. ბრალდების მხარემ ბრალდების დადასტურება მოახერხა 8-ვე ბრალდებულზე“ – განაცხადა **რომეო ტყეშელაშვილმა.**

4 ოქტომბრის მოვლენებზე ბრალდებულმა **ზურაბ ჭავჭანიძემ** აღნიშნა, რომ შეარჩიეს პატიოსანი ხალხი, რომელთაც არანაირი დანაშაული არ ჩაუდენიათ.

„მე მიწოდებენ ბათუმელ მედროშეს, სინამდვილეში, ვარ სოხუმელი, ჩემს ბათუმელებს ვენაცვალე სულში. ორჯერ ცხოვრება ნულიდან დავიწყე და ყველა გვერდში დამიდგა. არც ერთი ბოროტმოქმედი არ ვართ, შეგვარჩიეთ პატიოსანი ხალხი, რომელთაც არანაირი დანაშაული არ ჩაგვიდენია, უადგილო ადგილას მოვხვდით. ქართული გამოთქმაა, „გამშველებელს მეტი ხვდებაო“, აგერ ვზივარ... სასამართლოში ვთქვი ადრეც, მე სოხუმში მოვკვდი, ახლა ცოცხალი გვამი ვარ. კია ნათქვამი, „ენას ძვალი არ აქვსო“, მაგრამ არ მგონია, ვინმემ თქვას, რომ ბოროტმოქმედი ვარ. მთელი 7 თვე ვალაგებდი ტვინში, რა მეთქვა, ახლა იმ დონემდე ვღელავ, არ ვიცი, რა ვთქვა. ყველამ მაპატიეთ, მაგრამ თხოვნა გავგზავნე საპროცესო გარიგებაზე, ჩემთვის ყველაზე დიდი ფასი თავისუფლება ყოფილა“ – განაცხადა **ზურაბ ჭავჭანიძემ.**

4 ოქტომბრის საქმეზე რამდენიმე მსჯავრდებულის, მათ შორის, **ზურაბ ჭავჭანიძის** ადვოკატი **დიმიტრი ვარდიაშვილი** აცხადებს, რომ ჭავჭანიძესთან მიმართებაში ბევრს ვერაფერს იტყვის. მას წინა პროცესზეც უნდოდა მოსვლა და პოზიციის დაფიქსირება, თუმცა სასამართლომ ის არ გამოიძახა.

„დავიწყებ მოსამართლის ფრაზით – „დადასტურდა“. ეს ისეთივე აბსურდია, ახლა რომ გითხრათ, ღამეა და მზე არ ანათებსო. ახლა, რაც შეეხება შეჭრას, რომელსაც აქტიურად ახსენებდა მოსამართლე თავის ე.წ. განმარტებების დროს, ვიდრე უშუალოდ გამოაცხადებდა, თუ ვის რამდენი წელი გამოაკლო თავისუფლების. შეჭრა იმ შემთხვევაში იქნებოდა, თუკი ამ ადამიანებს კონკრეტული განზრახვა ექნებოდათ, ამ შემთხვევაში, პრეზიდენტის სასახლის აღება.

სხვა შემთხვევაში, რომეო ტყეშელაშვილის სიტყვებიდან გამომდინარე, როცა ამბობდა, საშვი ჰქონდათ, რომ მოდიოდნენ, ეს დანაშაული არ არის. შესაძლოა, ადამიანმა გაუცნობიერებლად, ან გაცნობიერებულად, მაგრამ ყოველგვარი დანაშაულებრივი მიზნის გარეშე გადააბიჯოს ზღურბლს, ეს ავტომატურად დანაშაული არ არის. პასკასავით გამოგვიცხო თითოეულ ბრალდებულთან მიმართებაში 5-5 წელი“ – განაცხადა **დიმიტრი ვარდიაშვილმა.**

4 ოქტომბერს განვითარებულ მოვლენებთან დაკავშირებით, მსჯავრდებულ ანტონ ვარდანიძის ადვოკატი, დიმიტრი საძაგლიშვილი აცხადებს, რომ სასამართლო ფაქტების დამახინჯებით შეეცადა „უკანონო განაჩენის“ გამართლებას.

„ჩვენ ვიხილეთ ის, რაც ისედაც მოსალოდნელი იყო, უკვე სტანდარტი დამკვიდრდა, რომ მოსამართლეებმა 4 ოქტომბრის საქმესთან დაკავშირებით, 5-წლიანი პატიმრობები უნდა ჩამოარიგონ. მოსამართლემ სცადა, მენტორული ტონით აეხსნა საკუთარი გადაწყვეტილების საფუძვლები, თუმცა ამ განმარტებებში მან ბევრი ტყუილი თქვა. დაჭრილ პოლიციელებზე ისაუბრა, მაგრამ საქმის განხილვისას, მოწმის სახით დაკითხული პოლიციელები ვნახეთ, რომლებმაც მათივე განმარტებებით დაზიანებები მიიღეს იმდენად მცირე, რომ სამედიცინო დახმარებაც არ დასჭირვებიათ.

რეალურად, სასამართლო შეეცადა, ფაქტების დამახინჯებით გაემართლებინა თავისი უკანონო განაჩენი და ისეთი განმარტებები გაეკეთებინა, რომ ამ ქვეყანაში საპროტესტო პოზიციის დაფიქსირება, საპროტესტო აქციებში მონაწილეობის მიღება დასჯადია, სწორედ ბიძინა ივანიშვილის წინააღმდეგ საკუთარი პოზიციის დაფიქსირებაა დასჯადი“ – განაცხადა **დიმიტრი საძაგლიშვილმა.**

გახმაურებული საქმის პროკურორი, **თამარ იაკობიძე** განმარტავს, თუ რატომ არ გაუფორმდა მსჯავრდებულ ზურაბ ჭავჭანიძეს საპროცესო შეთანხმება. როგორც იაკობიძე განმარტავს, ბრალდებული არც პროკურატურისთვის გაგზავნილ განცხადებაში და არც სასამართლო პროცესზე, დანაშაულს არ აღიარებდა, ის მხოლოდ საპროცესო შეთანხმებას ითხოვდა. პროკურორის თქმითვე, საპროცესო შეთანხმების გაფორმების მოთხოვნის უფლება მსჯავრდებულს მეორე ინსტანციის სასამართლოშიც აქვს, თუმცა ამ მოცემულობით, ჭავჭანიძეს უარი დანაშაულებრივი ქმედების არაღიარების გამო ეთქვა.

„ბრალდების მხარემ სასამართლოში მტკიცებულებათა ერთობლიობა წარადგინა, რომელიც გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით ადასტურებდა თითოეულ ბრალდებულთან მიმართებაში ბრალად წარდგენილ ქმედებას. შესაბამისად, სასამართლოს განაჩენი არის გამამტყუნებელი დანაშაულთა ერთობლიობით, სასამართლომ თითოეულ ბრალდებულთან მიმართებით 5-5 წლით თავისუფლების აღკვეთა განსაზღვრა. რაც შეეხება ზურაბ ჭავჭანიძეს, ბრალდების მხარე არაერთხელ აცხადებდა, რომ საპროცესო შეთანხმებაზე მოლაპარაკებების წარმოება იმ პირებთან განხორციელდებოდა, რომლებიც ჩადენილ დანაშაულს აღიარებდნენ“...

თამთა ქარჩავა

საქართველოს ისტორიის ლექტორიუმი ეროვნულ ბიბლიოთეკაში

2026 წლის 18 ივნისს საქართველოს ეროვნულ ბიბლიოთეკაში საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკისა და გრიგოლ ლორთქიფანიძის საზოგადოების საქართველოს ისტორიის მეოთხე ერთობლივი ლექტორიუმი ჩატარდა.

ლექტორიუმი გახსნა ეროვნული ბიბლიოთეკის გენერალურმა დირექტორმა კონსტანტინე გამსახურდიამ. მან აღნიშნა: „1907 წელს მოხდა დიდი ტრაგედია – წიწამური. ამის შემდეგ 1918 წლის 26 მაისი მართლაც საქართველოს „შუქგანთიადი“ იყო. 1801 წელს, როცა ხალხს იმპერატორის გადაწყვეტილება წაუკითხეს, რამდენიმე მამულიშვილმა ხანჯალზეც კი იკრა ხელი.

1926 წლის 26 მაისს სწორედ მაშინ ჩაეყარა საფუძველი. თუმცა შემდეგ, მალევე „დაგვიზამთრა თებერვალმა მაისი“, როგორც ეს პოეტმა კოტე მაყაშვილმა თქვა. ისტორიის სწორედ ამ პერიოდს ეხება ჩვენი ბიბლიოთეკისა და გრიგოლ ლორთქიფანიძის საზოგადოების რიგით მეოთხე ლექტორიუმი, რომელზეც საჯარო ლექციას თემაზე **„საქართველოს პირველი დამოუკიდებლობა“** წაიკითხავს საქართველოს ისტორიის ამ პერიოდის აღიარებული მკვლევარი, პროფესორი **პაატა სურგულაძე.**

პროფესორმა **პაატა სურგულაძემ** თავის საჯარო ლექციაში ხაზგასმით თქვა:

„საქართველოს პირველი სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობა სათავეს 1918 წლის 26 მაისიდან იღებს. ეს თარიღი და მოვლენა უმნიშვნელოვანესი და უბრწყინვალესია საქართველოს ისტორიაში. სწორედ ამ დღეს ქართველმა ხალხმა აისრულა თავისი საუკუნეობრივი ნაოცნებარი – აღიდგინა სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობა და სუვერენიტეტი. ამით მან რეალობად აქცია ის ნალოლიავები იდეალები, რაც 117 წლის განმავლობაში განსაზღვრავდა საქართველოს საუკეთესო შვილთა ცხოვრებასა და მოღვაწეობას. ქართველი ხალხისთვის ეს დამოუკიდებლობა ხონჩით არავის მოურთმევია. ქართველმა ერმა ამისთვის დიდი ძალისხმევა გაიღო და თავისი პირველი დამოუკიდებლობა ღირსეულად მოიპოვა. ეს იყო ქართველი ხალხის ეროვნულ-განმათავისუფალი მოძრაობის ლოგიკური შედეგი და შესაბამისად ქართველი ხალხი (ერი) ამ დამოუკიდებლობისათვის მორალურად აბსოლუტურად მომზადებული აღმოჩნდა. იგი ელოდებოდა ხელსაყრელ მომენტს და ეს მომენტი დღის წესრიგში საგარეო ვითარებამ რეალურად დააყენა. საგარეო მოვლენებით განპირობებულ საკმაოდ მძიმე სიტუაციას სწორად აუღო ალღო მაშინდელმა პოლიტიკურმა ისთებლიშმენტმა და დამოუკიდებლობის გამოცხადების ერთადერთი სწორი გადაწყვეტილება მიიღო. ქართველმა ხალხმაც ამ დამოუკიდებლების გასამყარებლად საჭირო აუცილებელი უნარები მყისიერად და ძალუმად გამოავლინა. საქართველოს ისტორიაში პირველი ქართული დამოუკიდებელი უნიტარული სახელმწიფოს აღმშენებლობის პროცესი დაიწყო, რომელიც საბჭოთა რუსეთმა უხეში ძალის გამოყენებით შეაჩერა და გაზაფხულით ნაფერი მაისი სუსხიან და უფერულ თებერვლად გვიქცია“.

შემდეგ ისტორიკოსმა განიხილა **და შეაფასა დემოკრატიული რესპუბლიკის ხელისუფლების მიერ პირველი ქართული სახელმწიფოს დამოუკიდებლობისა და სუვერენიტეტის გასამყარებლად გადადგმული ნაბიჯები, როგორც საშინაო ისე საგარეო მიმართულებით.**

საჯარო ლექციის დასკვნაში პროფესორმა სურგულაძემ ყურადღება გაამახვილა რომ, საქართველოს პირველ დამოუკიდებლობას დაეფუძნა ჩვენი ქვეყნის მეორე დამოუკიდებლობა. ითქვა ისიც, რომ ბევრი პარალელის გავლება შეიძლება მაშინდელ და დღევანდელ საქართველოს შორის. მეცნიერმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ საქართველოს პირველმა დამოუკიდებლობამ დაგვიტოვა დიდი გამოცდილება სახელმწიფოებრივი აღმშენებლობის ყველა მიმართულებით და ამ გამოცდილებაზე სულ უნდა ვილაპარაკოთ, რადგან ჩვენმა პარტნიორებმა კარგად გაიგონ, რომ, ქართველ ხალხს სახელმწიფოებრივი აღმშენებლობა გუშინ არ უსწავლია და მას სახელმწიფოებრიობის საუკუნეზე მეტი ხნის გამოცდილება აქვს“.

ლექტორიუმის მონაწილეთა მიერ დასმულ კითხვებზე მომხსენებლის მიერ პასუხების გაცემის შემდეგ გაიმართა დისკუსია, რომელშიც მონაწილეობდნენ ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორები, პროფესორები **დიმიტრი შველიძე** და **ივანე მენთეშაშვილი.** დისკუსიის მონაწილეთა ერთსულოვანი შეფასებით, საქართველოს ისტორიის ლექტორიუმი მეტად საჭირო, მნიშვნელოვანი და საინტერესო პროექტია.

გრიგოლ ლორთქიფანიძის საზოგადოების პრესსამსახური.

მიგრანტებისა და არალეგალური დასაქმებისთვის ევროპაში კარი მოსალოდნელზე სწრაფად იხურება

(მეცხრე გვერდიდან)

2025 წლის ბოლოს, ევროკავშირის საბჭომ მიაღწია პოლიტიკურ შეთანხმებას მიგრაციის „სოლიდარობის აუზის“ შექმნის შესახებ. კერძოდ, ევროკავშირის ქვეყნები, რომლებიც მიგრაციულ ზეწოლას განიცდიან და როგორიც წელს საბერძნეთი, ესპანეთი, იტალია და კვიპროსია, დახმარების მიღებას სხვა წევრი სახელმწიფოებისგან შეძლებენ.

საქართველო ევროკავშირში თავშესაფრის მაძიებელთა რაოდენობით ქვეყნების წამყვან ოცეულშია. 2025 წელს ევროპაში თავშესაფარი საქართველოს 15 ათასზე მეტმა მოქალაქემ მოითხოვა.

ვითარება რთულდება პოლონეთშიც, სადაც ქართველები ბოლო წლებში ყველაზე ხშირად მიემგზავრებოდნენ, ძირითადად, სამუშაოდ.

2026 წლის პირველ კვარტალში პოლონეთმა უცხო ქვეყნის მოქალაქეებზე 16 ათასი სამუშაო ვიზა გასცა, რაც 2022 წლის ანალოგიური პერიოდის მაჩვენებელზე 8-ჯერ ნაკლებია. ქვეყნის შინაგან საქმეთა სამინისტრო ამის მიზეზად მიგრაციული კონტროლისა და სავიზო პროცედურების გამკაცრებას ასახელებს.

პოლონეთის შინაგან საქმეთა სამინისტროს ინფორმაციით, უცხო ქვეყნის მოქალაქეებზე გაცემული სამუშაო ვიზების რაოდენობა 87%-ით შემცირდა – თუ 2022 წლის პირველ კვარტალში ამ კატეგორიის პირებზე 123 ათასი სამუშაო ვიზა გაიცა, მიმდინარე წლის პირველი სამი თვის განმავლობაში ეს მაჩვენებელი 16 000-მდე დაეცა. მკვეთრად შემცირდა სამუშაო ნებართვების რაოდენობაც. სამინისტროს მონაცემებით, 2026 წლის პირველ კვარტალში პოლონეთმა 38 000 სამუშაო ნებართვა გასცა, მაშინ როცა 2022 წლის იმავე პერიოდში ეს რიცხვი 122 000-ს შეადგენდა.

ხელისუფლების წარმომადგენელთა თქმით, ეს ცვლილებები შრომითი მიგრაციის სისტემაში განხორციელებული რეფორმის შედეგია, რომლის მიზანიც სისტემის ბოროტად გამოყენების პრევენცია და იმის უზრუნველყოფაა, რომ ნებართვები მხოლოდ უცხო ქვეყნის იმ მოქალაქეებზე გაიცეს, რომლებიც ქვეყნის უსაფრთხოებისთვის საფრთხეს არ წარმოადგენენ და პოლონეთის ეკონომიკას სარგებელს მოუტანენ. პარალელურად, მნიშვნელოვნად გაიზარდა დეპორტირების მაჩვენებელი.

სამინისტროს ცნობით, სასაზღვრო დაცვის სამსახურმა 2026 წლის პირველ კვარტალში დეპორტირების შესახებ გაცემული დაახლოებით 2 700 ბრძანება აღასრულა, რაც 2022 წლის პირველი კვარტალის მონაცემთან (დაახლოებით 900 ბრძანების აღსრულება) შედარებით, თითქმის 200 პროცენტით მეტია. ევროპის ქვეყნებში მომუშავე პიარ-რეკრუტორის **მარი სიმონიანცის** თქმით, პოლონეთმა ქართველებისთვის მიმზიდველობა დაკარგა და უკვე იგივე მდგომარეობაა უნგრეთშიც.

„პოლონეთმა ქართველებისთვის პირობები ძალიან გაართულა. პირველი დეკემბრიდან ცვლილებები შევიდა, როგორც ვიზის აღების, ისე სამსახურის დაწყების წესებში და იმ სამუშაო ადგილების მხოლოდ 1% დარჩა, სადაც ქართველებს კიდევ ასაქმებენ.

იქ ბინადრობის ნებართვას (ე.წ. „კარტა პობიტუს“) დიდი დრო სჭირდება. უნგრეთის შემთხვევაში კი ყველაფერი სწრაფად გვარდებოდა. თანაც, ის ფაქტორიც მუშაობდა, რომ ევროპაა და ამ ბინადრობის ნებართვით, სხვა ქვეყნებშიც შეეძლოთ მუშაობა, ანუ ევროპაში ლეგალურად, უპრობლემოდ ყოფნა შეეძლოთ, რაც ძალიან დიდი უპირატესობაა. ახლა კი ეს მიმართულება საერთოდ გაუქმდა, ვეღარ წავლენ ქართველები უნგრეთში სამუშაოდ. ტურისტული ვიზები დარჩა, მაგრამ ვისაც ბინადრობა და მუშაობა სჭირდებოდა, მათ ეს ვარიანტი აღარ აწყობთ. სამუშაო ვიზის გარეშე ქუჩიდან დასასაქმებლად არავინ აიყვანს.

მიუხედავად იმისა, რომ უნგრეთში წასვლა „ძვირი სიამოვნება“ გახლდათ, მსურველი მაინც ძალიან ბევრი იყო. მოკლედ, იქ ქართველების დასაქმება აღარ იქნება, დასრულდა. როგორც ჩანს, ახალმა პრემიერ-მინისტრმა ასე გადაწყვიტა. ვიზები მხოლოდ სამ ქვეყანას გაუუქმა. ეს ხალხისთვის ძალიან კარგი შანსი იყო. თუ რამე შეიცვლება, ჩვენ მაშინვე განვაახლებთ თანამშრომლობას, თუმცა ჯერჯერობით ამის ნიშნები არ ჩანს“ – განაცხადა **მარი სიმონიანცმა** „ბიზნესპრესნიუსთან“.

ბექა დანელია

თავის ქება კიტრადა ღირს!..

„შესაძლოა, ვოლოდიმირ ზელენსკიმ ბოლოს დონალდ ტრამპზე გაიცინოს: უკრაინის პრეზიდენტი სულ უფრო მეტად გამოიყურება ისე, თითქოს დასავლეთის მომავალი მის ხელშია“ – ასეთი სათაური აქვს ბრიტანულ გაზეთ **„ფაინენშელ თაიმსში“ (Financial Times)** 24 ივნისს გამოქვეყნებულ სტატიას, რომლის ავტორია **ედვარდ ლიუსი,** ცნობილი ჟურნალისტი და პოლიტიკური მიმომხილველი. **„არ არის გამორიცხული, რომ ვოლოდიმირ ზელენსკი, თავისი შესაძლებლობებით, დასავლეთს ახალ ლიდერად მოევლინოს“** – ასეთი აზრია გატარებული მასალაში.

გთავაზობთ პუბლიკაციას მცირე შემოკლებით:

FT.com
FINANCIAL TIMES

ვნახოთ, ბოლოს ვინ გაიცინებს!

ვინ იქნებიან 2029 წელს, დიდი ალბათობით, აშშ-ისა და უკრაინის ხელმძღვანელები? დონალდ ტრამპი და ვოლოდიმირ ზელენსკი? ალბათ, გონივრული იქნება ვიფიქროთ, რომ უკრაინის მეთაურად ისევ ვოლოდიმირ ზელენსკი დარჩება, ფსონი უფრო მეტად მასზე უნდა დავდოთ, თუნდაც დონალდ ტრამპი შეეცადოს და მესამედ წამოაყენოს თავისი კანდიდატურა აშშ-ის პრეზიდენტის პოსტზე. ვერც ერთი მსოფლიო ლიდერი ვერ შეედრება ვოლოდიმირ ზელენსკის პოლიტიკურ სიცოცხლისუნარიანობასა და გაძლებაში, იმ ზეწოლის მიმართ გამკლავებაში, რაც მან აშშ-სა და რუსეთის პრეზიდენტების – ვლადიმერ პუტინის და დონალდ ტრამპის მხრიდან იწვნია. წარუმატებლობა, რაც რუსულმა „სპეციალურმა სამხედრო ოპერაციამ“ განიცადა, ნიშნავს იმასაც, რომ ვოლოდიმირ ზელენსკი თავის რუს კოლეგასაც გადაიტანს – პუტინი წავა, ზელენსკი კი პრეზიდენტობას გააგრძელებს.

უკრაინის პრეზიდენტის შეუპოვრობა და უდრეკობა ბრძოლის ველის მიღმაც ვრცელდება: იგი ყველაზე მეტად, ვიდრე რომელიმე სხვა დასავლელი ლიდერი (დონალდ ტრამპის გამოკლებით, მაგრამ მას სხვა მოტივები აქვს) ფლობს იმის უნარს, რომ ევროპაში ცვლილებების კატალიზატორი გახდეს.

დონალდ ტრამპს მოსწონს გამარჯვებულებთან ურთიერთობა. 15 თვის წინათ ოვალურ კაბინეტში მან ვოლოდიმირ ზელენსკი წაგებულ და დამარცხებულ ადამიანად ჩათვალა – აშშ-ის პრეზიდენტმა განაცხადა, რომ უკრაინის ლიდერს არანაირი კოზირები არ აქვს. მან დააძალა ზელენსკის და ხელი მოაწერინა სასარგებლო წიაღისეულით სარგებლობის შესახებ ცალმხრივ შეთანხმებაზე, ხოლო ტრამპის ფინანსთა მინისტრმა სკოტ ბესენტმა უკრაინის ლიდერს „პატარა...“ და „ევროპელებისათვის განსაკუთრებით მოთხოვნადი ბავშვი“ უწოდა – როგორც ამას მეგი ჰაბერმანი და ჯონათან სვონი წერენ თავიანთ ახალ წიგნში „რეჟიმის ცვლილება“.

როგორც ცნობილია, ასეთი ბავშვები ხშირად აწყდებიან სიძნელეებს სწავლის პერიოდში, მაგრამ ფაქტია, რომ ვოლოდიმირ ზელენსკის მსგავი გამოწვევები წინაშე არ დგას: ამას ადასტურებს ის, რომ იგი აქტიურად ნერგავს ინოვაციებს ბრძოლის ველზე.

სიტუაცია ადგილებზე ისეთია, ვერ ვიტყვით, რომ ვითარება რუსეთის სასარგებლოდ ყალიბდება. შესაბამისად, დონალდ ტრამპის დამოკიდებულება ვოლოდიმირ ზელენსკის მიმართ „დიდი შვიდეულის“ სამიტზე სრულიად განსხვავებული იყო, ვიდრე თეთრ სახლში 2025 წლის თებერვალში. აშშ-ის პრეზიდენტის პოზიციის ცვლილების დონე აშკარად ჩანდა სამიტის განცხადებაშიც, რომელშიც „შვიდეულმა“ მაღალ დონეზე შეაფასა „უკრაინის სიმტკიცე“ და „კიევის ახალი იმპულსი“ საომარ მოქმედებებში, თანაც უხვად დაპირდა იარაღს და ფინანსურ-მატერიალურ დახმარებას მომავალი ზამთრის გადატანისათვის.

და მაინც ძალიან საეჭვოა, რომ დონალდ ტრამპი ვოლოდიმირ ზელენსკის ოდესმე გამარჯვებულად აღიარებს. ამერიკის ლიდერის შურისძიების ინსტინქტი იმას ნიშნავს, რომ დონალდ ტრამპი არასოდეს არ შეუნდობს და არ აპატიებს ვოლოდიმირ ზელენსკის იმას, რომ მან უარი თქვა ჯო ბაიდენის წინააღმდეგ კომპრომატების მოპოვებაზე, პირველი ვადით პრეზიდენტობის დროს. დონალდ ტრამპისთვის ვოლოდიმირ ზელენსკი მუდმივად იქნება ასოცირებული მისი პირველი იმპიჩმენტის მცდელობასთან, რომელიც 2019 წლის სექტემბერში მოხდა, კონგრესის წარმომადგენელთა პალატის სპიკერის ნენსი პელოსის ინიციატივით... თუმცა იგი მას ლუზერად – უიღბლოდ და წარუმატებლად– აღარ თვლის.

სხვათა შორის, მიმდინარე ივნისის თვეში წარმომადგენელთა პალატამ მოიწონა ახალი პაკეტი უკრაინისთვის 8 მილიარდი დოლარის დახმარების გაწევის თაობაზე. რას იზამს სენატი? თუ ისიც მოიწონებს, დაადებს თუ არა ვეტოს დონალდ ტრამპი? ის, რომ დღეისათვის ამაზე მკაფიო პასუხი არ არის, საკმაოდ მრავლისმეტყველია – ესე იგი, შეიძლება არ დაადოს.

უფრო მნიშვნელოვანი მომენტია ის, დაეთანხმება თუ არა დონალდ ტრამპი ვოლოდიმირ ზელენსკის წინადადებას უკრაინაში ჰაერსაწინააღმდეგო დაცვის სისტემის შექმნაზე ამერიკული Patriot-ების საშუალებით. უკრაინის პრეზიდენტის მტკიცებით, ამ სისტემის შექმნა ამერიკისთვისაც სასარგებლო იქნება – კომპანია „ლოქჰიდ მარტინი“ უეჭველია, ამ ბიზნესს მიესალმება, მაგრამ, თუ გავითვალისწინებთ, რომ დონალდ ტრამპი ვლადიმერ პუტინს ომში ლიდერად თვლის, ზელენსკის ინიციატივაზე თანხმობა ნაკლებად სავარაუდოა.

თუმცა უკრაინის პრეზიდენტს ზეწოლის ახალი ბერკეტები გაუჩნდა: უკრაინის თავდაცვის სფეროს ბიზნესმენები პენტაგონთან კონსულტაციებს ატარებენ, რომ აშშ-ის ახალ სამხედრო ბიუჯეტში დრონების წარმოებისათვის 54 მილიარდი დოლარი იქნას ასიგნებული. უკრაინელი სტარტაპები და ისინი, ვინც უკრაინულ დრონებს ბრძოლის ველზე იყენებენ (მაგ. ბოლო დროს სპარსეთის ყურის ქვეყნები), მსოფლიოში დიდი მოთხოვნით სარგებლობენ. დონალდ ტრამპის მომხრეები სულ უფრო რწმუნდებიან იმაში, რომ უკრაინა სოციალურ შეღავათებს აღარ საჭიროებს.

გარდა ამისა, იმ დროს, როცა აშშ-ის უპირველესი ოჯახის წევრები ღიად სარგებლობენ თეთრი სახლის შესაძლებლობებით საკუთარი გამდიდრებისათვის, კორუფციული ბრალდებები უკრაინის მიმართ ვაშინგტონში რეზონანსს აღარ იწვევენ. ფაქტია, რომ ვოლოდიმირ ზელენსკიმ უკვე გადაიტანა რამდენიმე სკანდალი მექრთამეობის ბრალდებებით, ხოლო დონალდ ტრამპს შეჩერებული აქვს ანტიკორუფციული კანონის მოქმედება აშშ-ის ფარგლებს გარეთ და სურს გარიგებების დადება. შესაბამისად, ვოლოდიმირ ზელენსკის შეუძლია მას ზოგიერთი რამ ახლაც შესთავაზოს.

თავის მხრივ, დონალდ ტრამპი აცნობიერებს, რომ ვლადიმერ პუტინი არ არის დაინტერესებული თავისი ამერიკელი კოლეგის „მუდმივ შუამავლობაში“. ამას ადასტურებს ის, რომ დონალდ ტრამპი დაეთანხმა „დიდი შვიდეულის“ სამიტის განცხადებას. აშკარაა, რომ უკრაინული დრონებით გაჩენილი მოსკოვის ხანძრების ფონზე, კრემლი იმედგაცრუებულია დონალდ ტრამპით (რომელმაც ვოლოდიმირ ზელენსკის „გატეხვა“ ვერ შეძლო). ვლადიმერ პუტინი ახლა არ არის იმ მდგომარეობაში, რომ ტრამპის შუამავლობით მოლაპარაკებაზე იფიქროს.

ვოლოდიმირ ზელენსკის მიზანმიმართულობა მას დასავლეთის მომავლის განსაზღვრის უფრო მეტ შესაძლებლობას აძლევს, ვიდრე სხვა ნებისმიერ ლიდერს (ტრამპის გარდა). უკრაინა ნაბიჯ-ნაბიჯ ცდილობს, მიაღწიოს ევროკავშირის წევრობას. იმის გათვალისწინებით, რომ ტრამპი საკმაოდ გულგრილად უყურებს ჩრდილოატლანტიკურ ალიანსს და ევროკავშირს, ხოლო უკრაინას კი ევროპაში ყველაზე დიდი და ბრძოლისუნარიანი მოქმედი არმია ჰყავს, კიევის ხმას ევროპაში სულ უფრო მეტი გადამწყვეტი მნიშვნელობა ექნება.

ვოლოდიმირ ზელენსკის რიტორიკა დასავლეთის „მორცხვობისადმი“ გამოხატულ საყვედურს წარმოადგენს. იმ დროს, როცა დიდი ბრიტანეთის პრემიერ-მინისტრი უუნარობას ამჟღავნებს და მას ცვლიან, ან ის, რომ საფრანგეთის პრეზიდენტი გაისად შეიძლება უკიდურესად მემარჯვენე იყოს, მათ ფონზე ვოლოდიმირ ზელენსკი მტკიცე და დამაჯერებელი ლიდერის განსახიერებას წარმოადგენს.

მემარჯვენე ლიდერებიან მსოფლიოში უკრაინის მეთაური თამამად ამჟღავნებს ერთგულებას ლიბერალური დემოკრატიის მიმართ. თავისი ქვეყნის მდგომარეობის გამო იგი უფრო დიდი აუდიტორიის წინაშე გამოდის, ვიდრე სხვა ლიდერები, ჯერჯერობით ერთის (აშშ-ის პრეზიდენტის) გამოკლებით. მაგრამ რადგანაც დონალდ ტრამპი „დასავლეთის“ (და ევროპის) მეგობარი აღარ არის, ამასობაში ვოლოდიმირ ზელენსკი „დასავლეთს“ (და ევროპას) საკუთარ თავს ახსენებს.

მოამზადა
სიმონ კილაძემ

ზელენსკიმ ხელი მოაწერა კანონს, რომელიც „ევროინტეგრაციულად“ არის მოხსენიებული...

უკრაინის პრეზიდენტმა, ვოლოდიმირ ზელენსკიმ ხელი მოაწერა უმაღლესი რადას მიერ მიღებულ სადავო კანონს, რომელიც ეხება მოსამართლეთა კეთილსინდისიერებასა და ნათესაური კავშირების დეკლარირებას.

როგორც უკრაინული მედია წერს, დოკუმენტი, რომელიც „ევროინტეგრაციულად“ არის მოხსენიებული, ეწინააღმდეგება იმ მოთხოვნებს, რომლებიც უკრაინამ უნდა შეასრულოს.

„ევროპეისკაია პრავდას“, 24 ივნისს, უკრაინის პარლამენტის ვებგვერდზე კანონპროექტის შესახებ ინფორმაცია განახლდა. კანონი დაბრუნდა პრეზიდენტის ხელმოწერით და დაიწყო აქტის გავრცელება. მანამდე, 9 ივნისს, უმაღლესმა რადამ კანონპროექტი მეორე მოსმენით მიიღო. მედიის ცნობით, მიუხედავად იმისა, რომ პროექტი „ევროინტეგრაციულად“ არის მოხსენიებული, საექსპერტო წრეებში ის კრიტიკას იწვევს.

კერძოდ, ორგანიზაცია DEJURE-ში ამტკიცებენ, რომ ის არ აგვარებს იმ პრობლემას, რის გამოც შეიქმნა.

აღსანიშნავია, რომ ცვლილებები მოსამართლეთა კეთილსინდისიერების დეკლარაციის წესებში წარმოადგენს ე.წ. კაჩკა-კოსის გეგმის ერთ-ერთ მოთხოვნას, თუმცა მიღებული კანონპროექტი პირდაპირ ეწინააღმდეგება ამ გეგმის ერთ-ერთ პუნქტს. კერძოდ, გეგმა ითხოვს „დროებითი დამოუკიდებელი საერთაშორისო ექსპერტების“ ჩართვას უკრაინის უზენაესი სასამართლოს მოსამართლეთა დეკლარაციების შემოწმებაში, ხოლო მიღებულ კანონში ასეთი ნორმები არ არის გათვალისწინებული.

ომის საფლავი ბალტიის ზღვაში

დავიწყებული ტრაგედია: „ვილჰელმ გუსტლოფი“ — კაცობრიობის უდიდესი საზღვაო კატასტროფა

როდესაც საუბარი მსოფლიო ისტორიის ყველაზე მასშტაბურ საზღვაო ტრაგედიაზე ჩამოვარდება, ადამიანთა უმრავლესობის გონებაში მყისიერად □ტიტანიკის□ სახელი ტივტივებს. პოპულარულმა კულტურამ, კინომ და ლიტერატურამ 1912 წლის აპრილის ის ღამე ლეგენდად აქცია. თუმცა, ისტორიის არქივები ინახავს კიდევ ერთი გემის საშინელ ხვედრს, რომლის მსხვერპლთა რაოდენობა □ტიტანიკისას□ ექვსჯერ აღემატებოდა. ეს იყო გერმანული სამგზავრო ლაინერი □ვილჰელმ გუსტლოფი□, რომლის ჩაძირვაც ბალტიის ზღვის ცივ წყლებში დღემდე ყველაზე მრავალრიცხოვანი მსხვერპლის მომტან საზღვაო კატასტროფად რჩება, მიუხედავად იმისა, რომ მსოფლიომ იგი, თითქმის, დაივიწყა.

გემი, რომელსაც სახელი ნაცისტური პარტიის შვეიცარიელი ლიდერის პატივსაცემად ეწოდა, 1937 წელს საზეიმოდ ჩაუშვეს წყალში. თავდაპირველად იგი ნაცისტური პროპაგანდისტული პროგრამის, □Kraft durch Freude“-ს, სიამაყეს წარმოადგენდა და გერმანელი მუშაკებისთვის საკრუიზო ლაინერად გამოიყენებოდა.

მეორე მსოფლიო ომის დაწყებისთანავე მისი დანიშნულება შეიცვალა: იგი ჯერ მცურავ საავადმყოფოდ, ხოლო მოგვიანებით სამხედრო-საზღვაო ძალების ყაზარმად გადაკეთდა. თუმცა, მისი ბოლო და ყველაზე დრამატული მისია 1945 წლის იანვარში დაიწყო, როდესაც მესამე რაიხი ნგრევის პირას იყო და აღმოსავლეთ ფრონტზე წითელი არმია დაუნდობლად მიიწევდა წინ.

1945 წლის დასაწყისში გემს სტატუსი კვლავ შეეცვალა □ იგი შეიარაღებულ სამხედრო-სატრანსპორტო ხომალდად გადაკეთდა და მასზე საზენიტო საჰაერო თავდაცვის ქვემეხები დაამონტაჟეს. გერმანიის სარდლობამ წამოიწყო მასშტაბური საევაკუაციო გეგმა, კოდური სახელწოდებით — ოპერაცია □ჰანიბალი□ მიზანი აღმოსავლეთ პრუსიიდან მილიონზე მეტი სამხედროსა და მშვიდობიანი მოქალაქის დასავლეთით გადაყვანა იყო. პანიკამ პორტებში ყოველგვარ მოლოდინს გადააჭარბა.

1945 წლის 30 იანვარს, როდესაც □ვილჰელმ გუსტლოფი□გოტენჰაფენის პორტიდან გადიოდა, მის ბორტზე იმაზე ბევრად მეტი ადამიანი ავიდა, ვიდრე გემს ოფიციალურად შეეძლო, დაეტია. ფორმალურად, 1 500 მგზავრზე გათვლილ ლაინერზე, ბოლო ისტორიული კვლევების მიხედვით, 10 500-ზე მეტი ადამიანი იმყოფებოდა, რომელთა აბსოლუტურ უმრავლესობას შეშინებული ქალები, მოხუცები და ბავშვები შეადგენდნენ.

საშინელი სიცივის, მინუს 18 გრადუსი ყინვისა და ქარბუქის პირობებში, გადატენილი გემი ბალტიის ზღვის ღია წყლებში შევიდა. კატასტროფა იმავე საღამოს, დაახლოებით, 21 საათზე დატრიალდა. მანამდე გემის კაპიტანმა მიიღო მცდარი რადიოშეტყობინება, რომ მათკენ გერმანული ნაღმმზიდი გემების კონვოი მოემართებოდა.

შეჯახების შიშით, კაპიტანმა სანავიგაციო მწვანე და წითელი ჩირაღდნების ანთების ბრძანება გასცა. ამ საბედისწერო შეცდომამ გემი სრულად გამოაჩინა სიბნელეში. იგი მყისიერად შენიშნა საბჭოთა წყალქვეშა ნავმა, □S-13□-მა, რომელსაც კაპიტანი ალექსანდრე მარინესკო მეთაურობდა. ვინაიდან გერმანული ლაინერი შეიარაღებული იყო და სამხედრო დროშით დაცურავდა, იგი ლეგიტიმურ სამხედრო სამიზნედ მიიჩნიეს. საბჭოთა სუბმარინმა □ვილჰელმ გუსტლოფის□მიმართულებით ოთხი ტორპედო გაუშვა, რომელთაგან სამმა მიზანს მიაღწია.

აფეთქებებმა ბორტზე წარმოუდგენელი ქაოსი გამოიწვია. საევაკუაციო ნავების ნაწილი გაყინული იყო და წყალში ვერ უშვებდნენ, ხოლო გემბანი იმდენად სწრაფად დაიხარა და მოიყინა, რომ ასობით ადამიანი პირდაპირ ყინულოვან წყალში ცურდებოდა. ტორპედოების მოხვედრიდან სულ რაღაც 45-60 წუთში გემი მთლიანად ჩაიძირა. ბალტიის ზღვის მომაკვდინებელ წყალში აღმოჩენილი ათასობით ადამიანიდან მხოლოდ მცირე ნაწილის გადარჩენა მოხერხდა: გერმანულმა ხომალდებმა წყლიდან მხოლოდ 1 200-მდე ცოცხალი ადამიანის ამოყვანა შეძლეს. დაღუპულთა ზუსტი რაოდენობა 9 343-ს შეადგენს, რომელთა შორის 5 000-მდე ბავშვი იყო.

მიუხედავად ასეთი გრანდიოზული მასშტაბისა, ეს ტრაგედია ათწლეულების განმავლობაში მივიწყებული დარჩა. ამას რამდენიმე მიზეზი ჰქონდა: პირველ რიგში, ომის დასასრულს მსოფლიო მედია იმდენად იყო გადატვირთული სხვა გლობალური საშინელებებით, საკონცენტრაციო ბანაკების გათავისუფლებითა და ნაცისტური გერმანიის კაპიტულაციით, რომ ერთი კონკრეტული გემის დაღუპვა მეორეხარისხოვან ამბად იქცა. ამასთანავე, მსხვერპლნი გერმანელები იყვნენ — აგრესორი ქვეყნის მოქალაქეები, რის გამოც, მოკავშირეთა მხარეს ამ თემაზე საუბარი პოლიტიკურად არაკორექტულად მიაჩნდათ. თავად გერმანიაშიც, ომისშემდგომი დანაშაულის გრძნობისა და კოლექტიური ტრავმის ფონზე, საკუთარ მსხვერპლზე ხმამაღლა საუბარს დიდი ხნის განმავლობაში ტაბუ ედო.

დღეს □ვილჰელმ გუსტლოფის□ ნარჩენები ბალტიის ზღვის ფსკერზე, 44 მეტრის სიღრმეზე განისვენებს და ოფიციალურად აღიარებულია ომის საფლავად, რაც შეხსენებაა იმისა, რომ ომის ქარცეცხლში ყველაზე დიდ ფასს ყოველთვის მშვიდობიანი მოსახლეობა იხდის.

გენოციდი კატინის ტყეში

სიმართლე, რომელიც მიწისქვეშ დამარხეს

1940 წლის გაზაფხულზე საბჭოთა კავშირის ციხეებსა და ბანაკებში ათასობით პოლონელი ოფიცერი, ექიმი, პროფესორი და ინტელიგენტი უკვე თვეების განმავლობაში ჰყავდათ დატყვევებული. ისინი ელოდებოდნენ მომავალს, რომელიც ბუნდოვანი იყო, მაგრამ უმეტესობას სჯეროდა, რომ ომი დასრულდებოდა და სახლში დაბრუნდებოდნენ. მათ არ იცოდნენ, რომ ჯერ კიდევ 5 მარტს, მოსკოვში სტალინმა, მოლოტოვმა და პოლიტბიუროს სხვა წევრებმა ხელი მოაწერეს განაჩენს, რომელიც 25700 პოლონელი ტყვის □სასამართლოსა და გამოძიების გარეშე□დახვრეტას ითვალისწინებდა.

ამის ნაცვლად, ისინი სატვირთო მანქანებში ჩასვეს და ტყეებისკენ წაიყვანეს. ერთ-ერთი ასეთი ადგილი იყო კატინის ტყე □ ჩვეულებრივი, მშვიდი ადგილი სმოლენსკთან ახლოს, რომელიც მალევე ისტორიაში ერთ-ერთ ყველაზე ბნელ სიმბოლოდ გადაიქცა. აქ, ისევე როგორც ხარკოვისა და კალინინის საიდუმლო ობიექტებზე, ტყვეები ჯგუფებად გამოჰყავდათ, ხელებს უკან უკრავდნენ და ახლო მანძილიდან კეფაში ნასროლი ტყვიით კლავდნენ. ეს არ იყო ქაოსური ძალადობა, ეს იყო ცივსისხლიანი და სისტემატური ოპერაცია, რომელსაც საბჭოთა უშიშროების ორგანო – NKVD – ახორციელებდა. დახვრეტილთა შორის იყვნენ პოლონეთის არმიის ოფიცრები, პოლიციელები, მეცნიერები და ხელოვანები. ეს იყო მიზანმიმართული მოქმედება, რათა პოლონეთს მომავალში წინააღმდეგობის გაწევის ყოველგვარი უნარი წართმეოდა. მსხვერპლთა საერთო რაოდენობამ, სხვადასხვა ლოკაციის გათვალისწინებით, 22 000 ადამიანს გადააჭარბა.

ტრაგედია მხოლოდ სიკვდილით არ დასრულებულა, მას უამრავი ტყუილი მოჰყვა. როდესაც 1943 წელს ნაცისტურმა გერმანიამ ეს ტერიტორია დაიკავა და მასობრივი საფლავები აღმოაჩინა, მსოფლიომ პირველად იხილა მტკიცებულებები. თუმცა, საბჭოთა კავშირმა მაშინვე უარყო ყველაფერი და პასუხისმგებლობა გერმანიას დააკისრა. შეიქმნა სპეციალური სახელმწიფო კომისიებიც კი, რომლებიც ფაქტებს აყალბებდნენ, რათა სიმართლე ისტორიის ფურცლებიდან სამუდამოდ ამოეშალათ.

სიმართლე ოფიციალურად ბევრად მოგვიანებით, საბჭოთა იმპერიის დანგრევის პირას აღიარეს. 1990-იან წლებში გახსნილმა არქივებმა წერტილი დაუსვა ყველა კითხვას – დოკუმენტებმა დაადასტურა, რომ ოპერაცია მართლაც უმაღლესი პოლიტიკური ხელმძღვანელობის ბრძანებით ჩატარდა. ნაპოვნი იქნა ტყვეთა პირადი დღიურებიც, რომელთა ავტორებიც ბოლო წუთამდე სასოწარკვეთილები და გაოგნებულები იყვნენ იმის გამო, თუ რატომ მიჰყავდათ ისინი ტყეში, ნიჩბებით გათხრილი ორმოებისკენ.

დღეს კატინის ტყე მხოლოდ გეოგრაფიული ადგილი აღარ არის. ის იქცა სიმბოლოდ იმისა, თუ როგორ შეიძლება, დამალო მთელი ისტორია, გადააკეთო ის და ათწლეულების განმავლობაში სხვაგვარად მოუყვე მსოფლიოს.

ფოთი ევროპის ჩემპიონატს „ოქროს ტბაზე“ მასპინძლობს

ფოთი ევროპის და აფრიკის საუკეთესო წყალსათხილამურო სპორტსმენებს უმასპინძლებს, – ინფორმაციას ფოთის მერია ავრცელებს.

24-26 ივლისს □ოქროს ტბის□ წყალსათხილამურო ბაზაზე 2026 წლის ევროპისა და აფრიკის ღია ჩემპიონატი გაიმართება, რომელშიც 20 ქვეყნიდან 120 სპორტსმენი მიიღებს მონაწილეობას.

ჩემპიონატი სამ დისციპლინაში ჩატარდება: სლალომი, ფიგურები და ტრამპლინზე ხტომა.

ღონისძიებისთვის მზადება აქტიურ ფაზაშია. □ოქროს ტბის□ბაზაზე მიმდინარეობს ინფრასტრუქტურის განახლება – ეწყობა მაყურებელთა სტანდარტული და VIP ზონები, დამონტაჟდა ახალი ტრამპლინი, სანაპირო ზოლზე დასრულდა ძველი ნაგებობების დემონტაჟი და მოეწყო ტალღების საწინააღმდეგო ქვის კონსტრუქციები.

„მადლობას ვუხდი საქართველოს სპორტის სამინისტროსა და ცენტრალურ ხელისუფლებას მხარდაჭერისთვის.

ეს ღონისძიება მნიშვნელოვანია არა მხოლოდ სპორტის განვითარებისთვის, არამედ ჩვენი ქალაქის საერთაშორისო ცნობადობის, ტურიზმისა და ეკონომიკური აქტივობის ზრდისთვის. განსაკუთრებით სასიხარულოა, რომ ჩემპიონატი ტარდება □ოქროს ტბაზე□– უნიკალურ სპორტულ სივრცეში, რომელსაც ამ სპორტის განვითარების მდიდარი ისტორია აქვს.

ჩვენი მიზანია, რომ ფოთი არა მხოლოდ ამ ჩემპიონატის წარმატებული მასპინძელი, არამედ წყლის სპორტის ერთ-ერთი აღიარებული საერთაშორისო ცენტრი გახდეს□ – განაცხადა ფოთის მერმა **ბექა ვაჭარაძემ.**

ჩემპიონატის მოსამზადებელ სამუშაოებს ფოთის მერი **ბექა ვაჭარაძე** სპორტის მინისტრის პირველ მოადგილესთან, **ირაკლი მეძმარიაშვილთან,** საქართველოს პარლამენტის წევრ **გიორგი ხახუბიასა** და ფოთის ტბის კლუბის ხელმძღვანელ **ქეთი კუბლაშვილთან** ერთად გაეცნო.

კარგი ქართული ამბები

რაგბი

მოახლოებული საშინაო მუნდიალის წინ ისტორიული სიურპრიზით მიიღეს ფსიქოლოგიური მუხტი უმცროსმა ბორჯღალოსნებმა, რომლებმაც რუსთავის „ხარები არენაზე“ გამართულ ტესტ-მატჩში, თანატოლთა შორის 6-გზის მსოფლიოს ჩემპიონი ახალი ზელანდიის 20-წლამდელთა ნაკრები 4 ლელოთი დაჯაბნეს – 22:19 **(შიოშვილი, წიკლაური, ნარსია, ყოლბაია)**; 1 გარდასახვა – **ძოძუაშვილი)**. აქამდე მრისხანე მეტოქესთან 4-ჯერ დავმარცხდით.

გუნდის შემადგენლობა: ნიკოლოზ აბუთიძე, ზურაბ ბეჟაშვილი, ვასილ ბიბილაშვილი, ზაქარია შველიძე, თემურ მამასახლისი, ლევან ქოქოშვილი, ოთარ მაჩაიძე, შოთა თანდაშვილი, იაკობ დიაკონიძე, ლაშა მდივანი, ლევან ნიკოლაძე, ნიკა ნანობაშვილი, გიორგი მდინარაძე, ილია ოკმელაშვილი, გიორგი სვანიძე, მალხაზ ყაულაშვიპლი, რევაზ თოდუა, უჩა გახტაძე (გუნდის კაპიტანი).

ფეხბურთი

ბენიდორმი (ესპანეთი). იურისტთა მსოფლიოს ჩემპიონატი 26 გუნდის მონაწილეობით. საქართველოს ადვოკატთა ნაკრები (მწვრთნელი – უმცროსი **თენგიზ სულაქველიძე)** – მე-4 ადგილი (შარშან – ბრინჯაოს მედალი). აღსანიშნავია, რომ ბრაზილიელთა 2 შემადგენლობა დავამარცხეთ.

დავძენთ, რომ ადვოკატთა ნაკრები 2018 წელს ასოციაციის მაშინდელმა პრეზიდენტმა **დავით ასათიანმა** ჩამოაყალიბა და ამჟამად მის საქმეს ახალი თავკაცი **ირაკლი ყანდაშვილი** აგრძელებს.

ნიჩბოსნობა

პორტუგალია. ევროპის ჩემპიონატი კანოე სპრინტსა და პარაკანოეში. 800-მდე მონაწილე 40 ქვეყნიდან. **ოქრო** (ზედიზედ მეორედ) – სერჟი იემელიანოვი (200-მეტრიანი დისტანცია პარაკანოეში).

ბლედი (სლოვენია). საერთაშორისო რეგატა აკადემიურ ნიჩბოსნობაში. **ოქრო** 17-წლამდელთა შორის ორადგილიანი ნავით – ნიკოლოზ იორდანიშვილი და გიორგი კაპანაძე (1500-მეტრიანი დისტანცია).

მხატვრული ცურვა

ტორონტო (კანადა). მსოფლიოს თასის გათამაშების სუპერფინალი თავისუფალ სოლო პროგრამაში. **ბრინჯაო** – მარია ალავიძე. იგი ამ წარმატებით საერთაშორისო რეიტინგის ლიდერი გახდა.

ძიუდო

ულან ბატორი. მონღოლეთის გრანდ სლემი. **ვერცხლი** – ირაკლი დემეტრაშვილი. **ბრინჯაო** – ილია სულამანიძე.

ქვიშის ჭიდაობა

მსოფლიო ლიგის ეტაპი. **ოქრო** – ლაშა ჩხიტუნიძე. ჩვენმა გუნდმა ასევე 3 ბრინჯაო მოიპოვა.

შერეული ორთაბრძოლები

UFC VEGAS 119-ის ტურნირის სადებიუტო ბრძოლა. ლევან ჩოხელმა 23 წამში ტექნიკური ნიკაუტით დაამარცხა ლეონ შაჰბაზიანი.

როცა ქართულ-ფრანგულ სპორტულ ურთიერთობებზე ვსაუბრობთ, განსაკუთრებულ პატივს მივაგებთ დაახლოებით ნახევარი საუკუნის წინათ მორაგბეთა მიერ გაკვალულ ბილიკს მიშელ იაშვილის თავკაცობით, რომელმაც მეგობარ სახელმწიფოში მთელი ეპოქა შექმნა და ტრადიციების ერთგულება შთამომავლობასაც უანდერძა.

„მარკოზამ“ პარიზი აიღო

რაც შეეხება თანამედროვეობას, თვალსაჩინო გახლავთ პოლიტიკოსთაგან გაციებული კავშირების დათბობაში **ხვიჩა კვარაცხელიას** შეტანილი სოლიდური წვლილი, რომელსაც მხარში უკვე ღირსეულად ამოუდგა **მანუჩარ მარკოიშვილი**, რომელსაც შემოდგომაზე პასპორტით 40 წელი უსრულდება (17 ნოემბერი).

თავად განსაჯეთ – ახალგაზრდა მწვრთნელმა თავის სადებიუტო სეზონში ოქროსა და თასის მოხვეჭით მონაკოს დუბლი შეასრულებინა, ევროლიგაში კი პლეი-ოფში გაიყვანა.

დრამატულად განვითარდა მოვლენები მესამე საჩემპიონო ფინალურ სერიაში, რომლის გადამწყვეტი მეხუთე მატჩიც სამთავროელებმა საფრანგეთის დედაქალაქში პრინციპულ მეტოქეს – პარიზს 101:92 მოუგეს და საბოლოო ჯამში 3:2 გაიმარჯვეს. ვულოცავთ!

სადარბაზო ბარათი

ეროვნული ნაკრების დაცვის ბურჯი 18-წლიან(!) კარიერაში 10 კლუბში თამაშობდა და უნიკალური კოლექციით გამოირჩევა: სიმაღლე 197 სმ. წონა 95 კგ. გუნდები: ბასკო (ბათუმი), ბენეტონი (ტრევიზო), მიტელდოიჩერი (გერმანია), ოლიმპია (ლიუბლიანა), ბკ კიევი, კანტუ (იტალია), გალათასარაი (სტამბოლი), ცსკა (მოსკოვი), დარუშაფაკა (თურქეთი), რეჯინა (იტალია). ევროლიგის ფინალისტი და დებიუტის ასაკში ყველაზე ახალგაზრდა – 15 წლის და 327 დღის მოთამაშე არის 5 ქვეყნის – სამშობლოს, იტალიის, თურქეთის, სლოვენიისა და უკრაინის ჩემპიონი, აგრეთვე იტალიის თასისა და სუპერთასის მფლობელი, ვითიბი ლიგის გამარჯვებული, ფიბა ევროპის ჩემპიონი, სლოვენიის თასის მფლობელი და ადრიატიკის ლიგის ყველა ვარსკვლავის მატჩის მონაწილე.

ჩვენ, ბუნებრივია, ვითვალისწინებთ საქართველოს ეროვნული ნაკრების წარმატებებში მოწვეულ სპეციალისტთა დამსახურებებს, რისთვისაც არც მადლიერების გამოხატვას ვიშურებთ, მაგრამ მიგვაჩნია, რომ უკვე მომწიფდა მოსაზრება და დრო ნდობა შინაურ მღვდელსაც, მაგალითად მანუჩარ მარკოიშვილს გამოვუცხადოთ!

დიდოსტატის მარცხენა

დიდი სამამულო ომის დაწყებიდან 45-ე წლისთავზე გენიალურმა არგენტინელმა დიეგო მარადონამ ფეხბურთის სამშობლოს ქვეშევრდომებს ჯერ ღმერთის, ხოლო მალევე საუკუნის გოლები გაუტანა, კიდევ 40 წლის გასვლა კი უკვე მისივე ასევე სწორუპოვარმა ცაცია თანამემამულემ ლეო მესიმ ავსტრიასთან საამაყო წინაპარივით დუბლით აღნიშნა და მუნდიალების ყველა დროის ერთპიროვნული ბომბარდირი გახდა 18 ბურთით.

მართალია, გუშინ მას 39 წელი შეუსრულდა, მაგრამ დარწმუნებულნი ვართ, რომ ეს სარეკორდო ზღვარი სრულიადაც არ გახლავთ, რადგან ამერიკულ ფორუმზე ჯერ მხოლოდ ჯგუფური რაუნდის მე-2 ტური დასრულდა და არანაკლებ შესანიშნავ კონდიციებში არიან **კილიან მბაპე** და **ერლინგ ჰოლანდი,** რომლებმაც ასევე მოასწრეს წყვილი დუბლის შესრულება.

აღსანიშნავია, რომ მსოფლიოს მოქმედმა ჩემპიონებმა აქამდე მეტოქენი 5-ჯერ დაამწუხრეს და ყოველ ჯერზე ცოდვა მესიმ დაიდო, მის ვარსკვლავ პარტნიორთა ფაქტორის გათვალისწინებით კი მის მიღწევას მეტი ფასი ედება.

რაც შეეხება პერსპექტივის თვალსაზრისს, სატურნირო ბადე ისეა შედგენილი, რომ სავსებით შესაძლებელია, უკვე მეთექვსმეტედფინალშივე მივიღოთ ნაადრევი ფინალის ტოლფასი საპლეიოფო წყვილი: არგენტინა-ესპანეთი.

ეს იმ შემთხვევაში მოხდება, თუ ევროპის მოქმედი გვირგვინოსნები პირველი ეტაპის ფინიშზე ურუგვაისთან წააგებენ შეხვედრას, რაც გამორიცხული ნამდვილად არაა, რადგან მათ შესაძლო ოპონენტს საკუთარ კვარტეტში პირველი ადგილი განაღდებული აქვს.

სხვათა შორის, როგორც მოსალოდნელი იყო, თავი ბუნებამაც შეგვახსენა და ჭექა-ქუხილის გამო 2 საათით შეწყდა საფრანგეთი – ერაყის მატჩი.

თუმცა, ნამდვილი სტიქიური უბედურება უზბეკეთს მეორე ტურის ბოლოს პორტუგალიამ და მისმა ლიდერმა **კრიშტიანუ რონალდუმ** დაატეხა, რომელმაც მარადიული აჩრდილის – მესის რეკორდებს ათმატჩიანი უგოლო გვალვის შეწყვეტითა და დუბლით უპასუხა, ხოლო შედეგად მორიგი პირადი მიღწევები გამოჭედა: კარიერაში 975 გატანილი ბურთი დაუგროვდა, ეროვნულ ნაკრებში პირადი მონაგარი 10-მდე დაამრგვალა, გაუსწრო ლეგენდარულ ეუსებიოს და გახდა ისტორიაში პირველი ფეხბურთელი, ვინც 6 მუნდიალზე ისახელა თავი გოლით.

საპირისპირო სურათია ინგლისელთა ბანაკში, რომელსაც ბევრმა ნაადრევად მიაკუთვნა ფავორიტის დაფნის გვირგვინი. განასთან უფერული მშრალი ფრე კონკრეტული პასუხია კითხვაზე, რომელიც კარგახანია გვესმის – რატომ გაუჭიანურდა უკვე 6 ათეული წლის განმავლობაში ფეხბურთის სამშობლოს რაიმე ღირებული სანაკრებო ტიტულის მოპოვება? ეს განსაკუთრებით ბაიერნის ბომბარდირს **ჰარი კეინს** ეხება, რომელიც აფრიკელებმა ამოკეტეს.

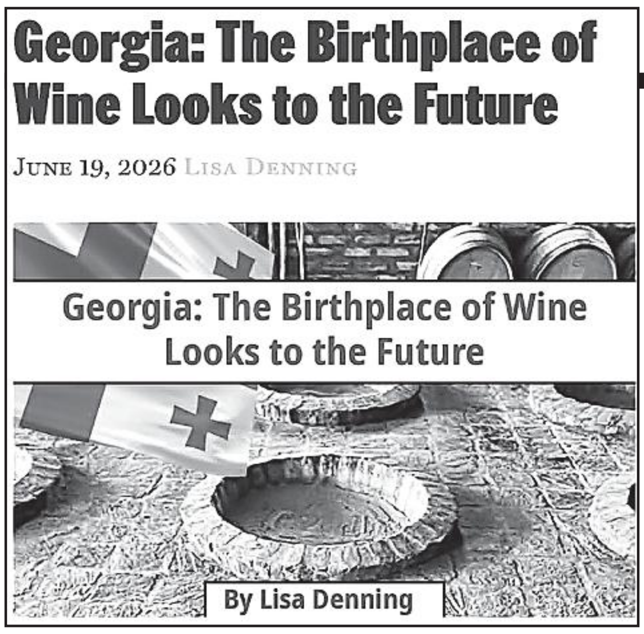

„ღვინის აკვანი მომავლის ხედვით“

პოპულარულ ამერიკულ გამოცემაში „Grape Collective“ გამოქვეყნდა სტატია სათაურით „საქართველო: ღვინის აკვანი მომავლის ხედვით.“ პუბლიკაცია ღვინის ეროვნული სააგენტოს ამერიკული კონტრაქტორი კომპანიის „Glodow Nead Communications“ ჩართულობით მომზადდა.

ღვინის ეროვნული სააგენტოს ინფორმაციით, სტატიის ავტორი, ამერიკელი ჟურნალისტი **ლისა დენინგი**, საქართველოში მიმდინარე წლის მაისში იმყოფებოდა. ღვინის ეროვნული სააგენტოს მხარდაჭერით ორგანიზებული ღვინის ტურის ფარგლებში, მან და ამერიკული მედიის სხვა წარმომადგენლებმა მონაწილეობა მიიღეს 8 მაისს ღვინის ეროვნული დღისადმი მიძღვნილ ღონისძიებებში. ასევე, ეწვივნენ კახეთისა და ქართლის ღვინის მარნებს, სადაც გაეცნენ როგორც ქართული მეღვინეობის მრავალსაუკუნოვან ტრადიციებს, ისე თანამედროვე ღვინის წარმოების პრაქტიკას.

„მრავალი თვალსაზრისით, საქართველოს ღვინის ისტორია ჯერ კიდევ იწერება. მსოფლიოს უძველესი ღვინის კულტურის უკეთ გაგება შესაძლებელია არა მხოლოდ წარსულში მზერით, არამედ იმის გათვალისწინებით, თუ რას აკეთებენ დღეს ქართველი მეღვინეები“, – წერს **ლისა დენინგი.**

სააგენტოს პარტნიორებს შორის არიან CNN, CBS, Netflix, The New York Times, Wine Enthusiast და სხვა გავლენიანი საერთაშორისო გამოცემები.

სამსახურში ყოველ საათში 5-წუთიანი შესვენება ჯანმრთელობის საუკეთესო ფორმულაა!

სამედიცინო ჟურნალში British Journal of Sports Medicine გამოქვეყნებული ახალი კვლევის მიხედვით, სამსახურში ყოველ საათში 5-წუთიანი შესვენებების გაკეთება ყველაზე ეფექტური და რეალისტური გზაა კეთილდღეობის ასამაღლებლად შრომისუნარიანობის დაკარგვის გარეშე.

თანამედროვე საოფისე მუშაობა, იქნება ეს ელექტრონულ წერილებზე პასუხი თუ ვიდეოზარები, დიდწილად სავარძელში მჯდომარე მდგომარეობაში მიმდინარეობს. ექსპერტების განცხადებით, ეს ჩვევა ადამიანის ჯანმრთელობას აზიანებს. ხანგრძლივი ჯდომა ზედმეტი წონის, გულ-სისხლძარღვთა დაავადებებისა და მეორე ტიპის დიაბეტის განვითარების რისკს ზრდის.

მიუხედავად იმისა, რომ ეკრანისგან დასვენების სარგებლიანობა ცნობილია, აქამდე ნაკლებად გარკვეული იყო, თუ რა სიხშირით უნდა წამოდგეს თანამშრომელი ფეხზე სამუშაო პროდუქტიულობის შენარჩუნების პარალელურად.

კოლუმბიის უნივერსიტეტის კვლევაში მონაწილეობა აშშ-ის 11 000-ზე მეტმა დასაქმებულმა მიიღო, რომლებიც ძირითადად ოფისებში 8-9-საათიან ცვლებში მუშაობდნენ. პირველი კვირის განმავლობაში მონაწილეები ჩვეულ რეჟიმში მუშაობდნენ და ყოველდღიურად აფასებდნენ თავიანთ განწყობას, პროდუქტიულობასა და დაღლილობას. მომდევნო ორი კვირის განმავლობაში კი მათ დაევალათ სამუშაო საათებში ყოველ ნახევარ საათში, საათში ან ორ საათში ერთხელ 5 წუთით გაესეირნათ. კვლევამ აჩვენა, რომ ყოველ ნახევარ საათში შესვენება კარგად მოქმედებდა განწყობაზე, თუმცა სამუშაო პროცესს აფერხებდა. ყოველ ორ საათში სეირნობა ნაკლებეფექტური აღმოჩნდა. მეცნიერების დასკვნით, სწორედ ყოველ საათში 5-წუთიანმა ფეხით სიარულმა აჩვენა საუკეთესო და ყველაზე რეალისტური შედეგი პროდუქტიულობის, ენერგიისა და განწყობის ასამაღლებლად.

„კარგი ამბავი ის არის, რომ ყოველ საათში ხუთწუთიანი გასეირნება სრულიად საკმარისია განწყობის გასაუმჯობესებლად და დაღლილობის შესამცირებლად. ამასთან, ადამიანებმა ეს რეჟიმი რეალისტურად და ადვილად შესასრულებლად მიიჩნიეს“ – აღნიშნა მთავარმა მკვლევარმა **კიტ დიასმა.**

ახალგაზრდა მამაკაცი ტრაქტორით თხრილში ჩავარდა და გარდაიცვალა

სიღნაღში ახალგაზრდა მამაკაცი ტრაქტორით თხრილში ჩავარდა და მძიმე ტექნიკა დაეცა, რის შედეგადაც გარდაიცვალა.

ინფორმაცია „კვირას“ შინაგან საქმეთა სამინისტროში დაუდასტურეს. არსებული ინფორმაციით, სავარაუდოდ, მამაკაცმა ბალახებში არსებული თხრილი ვერ შენიშნა, რის შედეგადაც ტექნიკა გადაბრუნდა. შსს-ს ცნობით, ფაქტზე გამოძიება სსკ-ის 276-ე მუხლით დაიწყო, რაც სატრანსპორტო მოძრაობის ან ექსპლუატაციის წესის დარღვევას გულისხმობს.

ყაზახი ფალსიფიკატორები „სამუდამოდ“ ჩაჯდებიან

შინაგან საქმეთა სამინისტროს თბილისის პოლიციის დეპარტამენტის ვაკე-საბურთალოს მთავარი სამართველოს თანამშრომლებმა, ჩატარებული საპოლიციო ღონისძიებების შედეგად, კუსტარული ნარკოლაბორატორია აღმოაჩინეს და ნარკოდანაშაულის ბრალდებით ყაზახეთის რესპუბლიკის ორი მოქალაქე დააკავეს.

გამოძიებით დგინდება, რომ ბრალდებულები, შემდგომი რეალიზაციის მიზნით, დროებით საცხოვრებელ სახლში მოწყობილ ე.წ. ლაბორატორიაში, სხვადასხვა ქიმიური საშუალებისა და პრეკურსორების გამოყენებით, ნარკოტიკულ საშუალებებს ამზადებდნენ. სისხლის სამართლის საქმეზე მოპოვებული მტკიცებულებებით, ასევე დასტურდება, რომ ბრალდებულები კუსტარული ნარკოტიკების რეალიზაციას სხვადასხვა მეთოდით ახდენდნენ.

პოლიციამ დაკავებულების პირადი და დროებითი საცხოვრებელი სახლის ჩხრეკისას ნივთმტკიცებად ამოიღო განსაკუთრებით დიდი ოდენობით „20 კილოგრამამდე წონის სხვადასხვა სახის ნარკოტიკული საშუალება. საგამოძიებო მოქმედებების შედეგად ასევე ამოღებულია ნარკოტიკული საშუალებების კუსტარულად დამზადებისა და დაფასოებისთვის საჭირო მასალები.

პოლონეთში 23 წლის ქართველი ბიჭი ტბაში დაიხრჩო

დაღუპული ბათუმის მკვიდრი, ჯაბა თავართქილაძეა. ახალგაზრდა კაცი პოლონეთის ქალაქ ზარიში სამუშაოდ იმყოფებოდა.

ტრაგიკულად დაღუპულ ახალგაზრდას ახლობლები და მეგობრები ემშვიდობებიან: **„ჯამბულ, ჩვენო ღიმილიანო ვაჟკაცო, წუხს ჩვენი საგვარეულო, ახლობელ-ნათესავები, სოფელი, სადაც დაიბადე და დაფრთიანდი, შენი ამ წუთისოფლიდან უდროოდ და ტრაგიკულად წასვლის გამო. ვუთანაგძნობ შენს განადგურებულ მშობლებს, და-ძმას. უფალმა დაგიმკვიდროს ცათა სასუფეველი და სამოთხით დაგაჯილდოოს!“ „ეჰ ჯაბა რა მაგარი გულის ბიჭი იყავი... უბოროტო და წესიერი. უფალმა გაანათლოს შენი სული“ „ჯაბა ძმაო, ცათა სასუფეველი შენს სპეტაკ სულს, სულ მემახსოვრები მეგობარო“** – წერენ სოციალურ ქსელში.

წოდორეთში ავარიას მოტოციკლის მძღოლი ემსხვერპლა

წოდორეთში ავარიის შედეგად მოტოციკლის მძღოლი დაიღუპა. არსებული ინფორმაციით, მოტოციკლს ავტომობილი შეეჯახა.

შინაგან საქმეთა სამინისტროს ცნობით, მომხდართან დაკავშირებით, გამოძიება სსკ-ის 276-ე მუხლით არის დაწყებული, რაც ტრანსპორტის მოძრაობის უსაფრთხოების ან ექსპლუატაციის წესის დარღვევას გულისხმობს.

ხელოვნურ ინტელექტზე მომუშავე ჩატბოტები ხშირად ცდებიან!

ხელოვნური ინტელექტის ბაზაზე მომუშავე პოპულარული ჩატბოტები სამედიცინო მოთხოვნებზე ხშირად მცდარ პასუხებს აგენერირებენ. სამეცნიერო ჟურნალ BMJ Open-ში გამოქვეყნებული მონაცემების თანახმად, უზუსტო პასუხების წილი 50%-ს უახლოვდება.

კვლევის ფარგლებში ექსპერტებმა გააანალიზეს Gemini-ს, DeepSeek-ის, Meta AI-ს, ChatGPT-სა და Grok-ის მუშაობა. თითოეულ მათგანს დაუსვეს ათ-ათი კითხვა ონკოლოგიის, ვაქცინაციის, ღეროვანი უჯრედების, კვებისა და ფიზიკური აქტივობის შესახებ. მიღებული პასუხები შესაფასებლად გადაეცათ მეცნიერებს აშშ-დან, კანადიდან და დიდი ბრიტანეთიდან.

შედეგებმა აჩვენა, რომ პასუხების თითქმის ნახევარი (49,6%) ფაქტობრივ დამახინჯებებს შეიცავდა. მათგან 30% ნაწილობრივ უზუსტოდ იყო მიჩნეული, ხოლო 19% – მნიშვნელოვანი შეცდომების შემცველად.

პასუხების საერთო ხარისხი სხვადასხვა მოდელში მსგავსი იყო, თუმცა Grok-მა ყველაზე ცუდი მაჩვენებლები აჩვენა – მან ყველაზე მეტი უხეში შეცდომა დაუშვა.

ხელოვნური ინტელექტი ყველაზე სანდოდ ვაქცინაციასა და კიბოსთან დაკავშირებულ კითხვებს პასუხობდა. ყველაზე ცუდად კი ნეიროქსელებმა თავი კვების საკითხებს გაართვეს.

ჩატბოტები თითქმის ყოველთვის მაღალი დარწმუნებით აყალიბებდნენ პასუხებს და 250 შემთხვევიდან პასუხის გაცემაზე უარი მხოლოდ ორჯერ თქვეს. არც ერთ სისტემას არ შეეძლო წყაროების სრულად კორექტული სიის წარდგენა. ხშირად ისინი ბმულებსა და წყაროებს თავად იგონებდნენ.

მეცნიერებმა აღნიშნეს, რომ ტექსტები აღქმისთვის რთული იყო და სირთულით უნივერსიტეტის მეორე კურსის მასალებს შეესაბამებოდა.

„შემოწმებულმა ჩატბოტებმა დამაკმაყოფილებელი შედეგები ვერ აჩვენეს ჯანმრთელობისა და მედიცინის იმ სფეროებში, რომლებიც ყველაზე მეტად არიან მიდრეკილნი დეზინფორმაციის გავრცელებისკენ. მათი შემდგომი გამოყენება საზოგადოებრივი განათლებისა და მკაცრი ზედამხედველობის გარეშე, შესაძლოა მცდარი ინფორმაციის გავრცელების რისკს ზრდიდეს“ – გვაფრთხილებენ მკვლევრები.

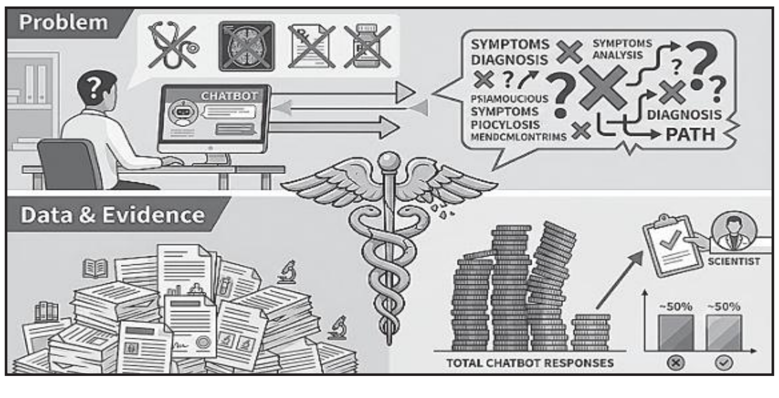

საქართველოს საპატრიარქო ინგუშ ხალხს უსამძიმრებს

ქართველ და ინგუშ ხალხებს გამორჩეული და მტკიცე მეგობრობა, მრავალჭირგადატანილი და წარუშლელი ისტორია გვაკავშირებს. ბოლო დღეებში შეშფოთებით ვადევნებდით თვალს მოვლენებს. ყველა განსაკუთრებით შეგვძრა ინგუშეთში დატრიალებულმა ტრაგედიამ.

პატარა ინგუშმა ბიჭმა ხიზირ დერბიჩევმა მეგობრის გადასარჩენად საკუთარი სიცოცხლე გაიღო. მართლაც, საოცარია ამ პატარა ბავშვის სიმამაცე და მეგობრისადმი თავდადება. ის ბევრი ზრდასრულისთვის თავგანწირვისა და ადამიანობის ნიმუშად იქცა. ამ საერთო ტკივილმა თითქოს ჩვენი გულები გააერთიანა და, დიდ მწუხარებასთან ერთად, სიმტკიცისა და ერთობის ძალა განგვაცდევინა.

მოყვასისათვის ზვარაკად გაღებულმა სიცოცხლემ კიდევ ერთხელ გვასწავლა, თუ რა არის ნამდვილი გმირობა და ვაჟკაცობა.

ეს ტრაგიკული ამბავი ქართველმა ერმა დიდი ტკივილით მიიღო, მრავალი ადამიანი გულწრფელი თანაგრძნობითა და ცრემლით გამოეხმაურა მომხდარს, რაც კიდევ ერთხელ ადასტურებს ჩვენს ხალხებს შორის არსებულ ძმურ ერთობასა და სიყვარულს.

გულითად სამძიმარს ვუცხადებთ გარდაცვლილი ხიზირის მშობლებს, ოჯახსა და ახლობლებს. ნუგეში და მხნეობა მიმადლოს მათ უფალმა. თანავუგრძნობთ მთელ ინგუშ ხალხს, ძლიერ და მედგარ ერს, რომელმაც, თავის მხრივ, ამ მძიმე დღეებში კიდევ ერთხელ გამოავლინა საოცარი ერთსულოვნება და სიმტკიცე.

ნინო სიხარულიძის სიხარულის მომგვრელი გამარჯვება!

თბილისის კონსერვატორიის მეოთხე კურსის სტუდენტმა ნინო სიხარულიძემ მაკედონიაში 16-19 ივნისს გამართულ საერთაშორისო საფორტეპიანო კონკურსზე „Ohrid Pearls 1 პრემია მოიპოვა უფროსი ასაკის კატეგორიაში, – ინფორმაციას თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორია ავრცელებს.

„ნინო სიხარულიძე პროფესორ ნინო ჟვანიას კლასის სტუდენტია. ვულოცავთ ორივეს ამ გამარჯვებას“! – წერია ინფორმაციაში.

დავით მაღრაძის წიგნების ინგლისური და ინგუშური თარგმანების წარდგენა გაიმართება

25 ივნისს, 19 საათზე, საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკის საგამოფენო დარბაზში დავით მაღრაძის წიგნების ინგლისური და ინგუშური თარგმანების წარდგენა გაიმართება.

ეროვნული ბიბლიოთეკის ინფორმაციით, ინგლისურ ენაზე გამოცემული „ჰამლეტის სარკისა“ და ინგუშურ ენაზე გამოცემული „ზარაქიანი მიწის“ პრეზენტაცია ეროვნული ბიბლიოთეკის მხარდაჭერით ჩატარდება. ღონისძიებას ეროვნული ბიბლიოთეკის გენერალური დირექტორი კონსტანტინე გამსახურდია გახსნის. აუდიტორიის წინაშე წარდგება თავად ავტორი. დავით მაღრაძე ისაუბრებს თავის შემოქმედებაზე, ახლახან გამოცემულ თარგმანებზე, ქართულ ენაზე წაიკითხავს ამონარიდებს წიგნებიდან.

გრიბოედოვის თეატრმა სპექტაკლ „ხანუმას“ პრემიერით 180-ე სეზონი დაასრულა

საქართველოს კულტურის სამინისტროს მხარდაჭერით, ალექსანდრე გრიბოედოვის სახელობის სახელმწიფო თეატრში სპექტაკლ „ხანუმას“ პრემიერა გაიმართა.

რეჟისორმა **ანდრო ენუქიძემ** ცნობილი პიესა მაყურებელს ახლებური ინტერპრეტაციით წარუდგინა. სპექტაკლის სცენოგრაფია **შოთა ბეგალიშვილს** ეკუთვნის, კოსტიუმების მხატვარი **ანანო დოლიძეა,** ქორეოგრაფი – **კოტე ფურცელაძე,** კომპოზიტორი – **ანუკი ცქვიტინიძე,** წარმოდგენაში გაჟღერებული სიმღერების ტექსტების ავტორი – **ანა ნიკოლავა.**

სპექტაკლში ალექსანდრე გრიბოედოვის სახელობის სახელმწიფო თეატრის მსახიობები მონაწილეობენ. პრემიერას საქართველოს კულტურის მინისტრის მოადგილე გიორგი მირცხულავა დაესწრო. **პროექტი საქართველოს კულტურის სამინისტროსა და თბილისის მერიის მხარდაჭერით განხორციელდა.**

„ბასიანმა“ იტალიაში დაუვიწყარი საკონცერტო ტურნე გამართა

საქართველოს კულტურის სამინისტროს მხარდაჭერით, ქართული ხალხური სიმღერის სახელმწიფო ანსამბლმა „ბასიანმა“ იტალიაში საკონცერტო ტურნე გამართა.

პროგრამის ფარგლებში, ქართული ხალხური სიმღერა და საეკლესიო გალობა იტალიის პრესტიჟულ მუსიკალურ ფესტივალებზე: DISCANTO, Internazionale di Musica Portogruaro, Piccolo Opera festival, Out-of-season აჟღერდა.

„ბასიანმა“ იტალიის ხუთ ქალაქში გამართა კონცერტები, რომელთაგან ერთ-ერთი ქართული სიმღერისა და გალობის ანსამბლ „ივერიონთან“ ერთად ჩატარდა. **„ივერიონი“ იტალიაში მცხოვრებ ქართველ ემიგრანტებს აერთიანებს. ანსამბლ „ბასიანის“ ტურნე ქართული კულტურის საერთაშორისო პოპულარიზაციას უწყობს ხელს.**

„საქართველო მინიატურებში“

ამ დღეებში შეკვეთილში მდებარე პარკი „საქართველო მინიატურებში“ სტუმრებს განახლებული ინფრასტრუქტურით დახვდა.

სარემონტო და სარეაბილიტაციო სამუშაოების ფარგლებში, განხორციელდა პარკში წარმოდგენილი ყველა მინიატურული ძეგლის რესტავრაცია, განახლდა ინფრასტრუქტურა და მოეწყო გარე განათების სისტემა, რაც პარკს საშუალებას მისცემს ვიზიტორებს უფრო გვიან საათებშიც უმასპინძლოს. ინფრასტრუქტურასთან ერთად განახლდა შეთავაზებები. პარკში მოსულ ჯგუფურ ტურებს, ამიერიდან კონკრეტული ფასდაკლებით სარგებლობა შეუძლიათ:

- **10-20 სტუმარზე მოქმედებს ფასდაკლება 10%;**
- **21-30 სტუმარზე მოქმედებს ფასდაკლება 15%;**
- **31 + სტუმარზე მოქმედებს ფასდაკლება 20%.**

აღსანიშნავია, რომ შეთავაზებით სარგებლობისთვის აუცილებელია ონლაინ, ან ადგილზე რეგისტრაციის გავლა.

„საქართველო მინიატურებში“ საქართველოს 56 კულტურული და ისტორიული ძეგლის მინიატურული ვერსიაა წარმოდგენილი. ის უნიკალურ შესაძლებლობას იძლევა როგორც ტურისტებისთვის, ასევე ოჯახური და საგანმანათლებლო ვიზიტებისთვის, ერთ დღეში გაეცნონ ქართულ მემკვიდრეობას. განახლებული პარკი ვიზიტორებს დილის 11 საათიდან საღამოს 9 საათამდე მოემსახურება.

პარკი „საქართველო მინიატურებში“ Starring Georgia-ს ეკოსისტემას 2025 წლიდან შემოუერთდა.

STARRING GEORGIA რეგიონის გასართობი ინდუსტრიის მთავარი მოთამაშეა, რომელიც ქვეყნის ყველაზე მნიშვნელოვან მუსიკალურ, კულტურულ და შემეცნებით-გასართობ გამოცდილებებს აერთიანებს. იგი 2023 წელს, საქართველოს პრემიერ-მინისტრის ინიციატივითა და Black Sea Arena-ს ორგანიზებით დაარსდა.

პროექტის მიზანია ქვეყანაში ტურიზმის ხელშეწყობა, კულტურული ლანდშაფტის გაძლიერება და მსოფლიო დონის ვარსკვლავების შოუების მასპინძლობა.

საქართველოს რესპუბლიკა

გამომცემელი და მთავარი რედაქტორი
სპარტაკ ქობულია
(599-36-00-35)

რედაქტორის მოადგილე
მამუკა ვაშაკიძე
(597-22-07-04)

შემოქმედებითი ჯგუფი:
**ალეკო ასლანიშვილი,
თემურ ქორიძე,
ოთარ ტურაბელიძე,
გია პლატონიშვილი.**

პიარისა და მარკეტინგის მენეჯერი
რუსუდან ქობულია
(577-77-27-17)

ტექნიკური რედაქტორი:
კახა ქორიძე.

სტილისტ-კორექტორები:
**ნაირა კეკელია,
მაია იორამაშვილი.**

ოპერატორი
შორენა გვილია.

გაზეთის განახლებული ლოგოს ავტორი
გიორგი ნადარეიშვილი.

მისამართი:
თბილისი,
აკაკი წერეთლის N116

წერილები გამოგზავნეთ ელექტრონულ მისამართზე:
sak@sak.ge

გაზეთი დამოუკიდებელია და ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპით. რედაქციის აზრი, შესაძლოა, არ ემთხვეოდეს ავტორთა მოსაზრებებს.

ფაქტების სიზუსტეზე პასუხისმგებელია ავტორი. საავტორო უფლებები დაცულია. რედაქცია პასუხს არ აგებს სოციალური ქსელიდან და სხვა მედია-საშუალებებიდან გადმოტანილ, ან უცხოური პრესიდან თარგმნილი მასალების, ფაქტების, ინფორმაციის სიზუსტეზე.

იბეჭდება სტამბა
„ტორში“
ზიგზაგის ქუჩა N6

uac(უაკ)070.4(479.22)
C–323

2 009882 689431

რეკლამისთვის დარეკეთ:
577-77-27-17
rkobulia29@gmail.com
ნებისმიერი თანხა ჩარიცხეთ ანგარიშზე:
GE90BG0000000538329790

მომდევნო ნომერი გამოვა ორშაბათს, 29 ივნისს